

**Informacja dotycząca adekwatności kapitałowej
Banku Spółdzielczego w Izbicy
podlegająca ujawnieniom
według stanu na dzień 31.12.2018**

Izbica 2019

SPIS TREŚCI:

WPROWADZENIE	3
1. INFORMACJE OGÓLNE O BANKU	4
2. INFORMACJE O ZASADACH ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W BANKU	6
2.1. RYZYKO KREDYTOWE	10
2.1.2. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KONCENTRACJI ZAANGAŻOWAŃ	14
2.1.3. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM EKSPOZYCJI KREDYTOWYCH ZABEZPIECZONYCH HIPOTECZNIE	15
2.1.4. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM DETALICZNYCH EKSPOZYCJI KREDYTOWYCH	16
2.1.5. ZASADY POLITYKI STOSOWANIA ZABEZPIECZEŃ I OGRANICZANIA RYZYKA KREDYTOWEGO	17
2.2 RYZYKO PŁYNNOŚCI	19
2.3. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ	22
2.4. RYZYKO WALUTOWE	24
2.5. RYZYKO OPERACYJNE	26
2.6. RYZYKO BRAKU ZGODNOŚCI	29
2.7. RYZYKO BIZNESOWE	32
2.8. RYZYKO KAPITAŁOWE	34
3. FUNDUSZE WŁASNE (UZNANY KAPITAŁ)	34
3.1. PODSTAWOWE INFORMACJE	34
3.2. STRUKTURA UZNANEGO KAPITAŁU	35
4. ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA	36
4.1 INFORMACJE OGÓLNE	36
4.2. WYMÓG Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO	36
4.3. POZOSTAŁE WYMOGI KAPITAŁOWE	38
5. EKSPOZYCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM	40
6. DŹWIGNIA FINANSOWA	40
7. SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ	40
8. POLITYKA WYNAGRADZANIA PRACOWNIKÓW, KTÓRYCH DZIAŁALNOŚĆ ZAWODOWA MA ISTOTNY WPŁYW NA PROFIL RYZYKA BANKU	42

WPROWADZENIE

Niniejszy dokument stanowi wykonanie postanowień Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem”) oraz „Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Izbicy dotyczącej adekwatności kapitałowej”.

Bank dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji zawartych w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Informacja dotycząca adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Izbicy” według stanu na dzień 31.12.2018r.

Wszelkie dane liczbowe zostały zawarte w tysiącach złotych.

W oparciu o art. 432 Rozporządzenia CRR, Bank w zakresie ujawnianych informacji:

1. stosuje pominięcie informacji uznanych za nieistotne –Bank uznaje za informacje nieistotne te, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych,
2. stosuje pominięcie informacji uznanych za zastrzeżone lub poufne –Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną; Bank uznaje informacje za poufne, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.

W przypadku pominięcia informacja o tym jest podawana w treści Informacji dotyczącej adekwatności kapitałowej.

Opublikowane w treści informacje zostały sporządzone z zachowaniem zasady należytej staranności i podlegały weryfikacji zgodnie z postanowieniami Polityki informacyjnej oraz procedurami kontroli obowiązującymi w Banku.

Bank informuje ponadto, że:

1. stosuje Polskie standardy rachunkowości zatem wszelkie dodatkowe informacje podlegające ujawnieniu w myśl międzynarodowych standardów rachunkowości nie dotyczą Banku,
2. Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych (art. 436 CRR),
3. Bank nie posiada aktywów obciążonych w rozumieniu art. 443 CRR oraz nie identyfikuje ryzyka kontrahenta w myśl art. 439 CRR,
4. Bank nie posiada portfela handlowego oraz nie przeprowadzał sekurytyzacji,
5. Bank nie stosuje zaawansowanych metod pomiaru ryzyka (w tym wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka),
6. Bank nie posiada aktywów obciążonych,
7. Bank nie posiada podmiotów zależnych, w związku z powyższym nie dokonywał konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych,

8. Bank ujawnia informacje, które go dotyczą, z zachowaniem zasady proporcjonalności.

Uzupełnieniem informacji zawartych w niniejszym dokumencie są Roczne Sprawozdanie finansowe za 2018 rok wraz ze sprawozdaniem Biegłego Rewidenta, Sprawozdanie Zarządu z działalności Banku za 2018 rok oraz Sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej za 2018 rok.

Informacje prezentowane są na stronie internetowej www.bsizbica.pl.

1. Informacje ogólne o Banku

Bank Spółdzielczy w Izbicy, zwany dalej Bankiem, z siedzibą w Izbicy, ul. Gminna 2, wpisany jest do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000068026.

Bank Spółdzielczy w Izbicy zrzeszony jest w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. oraz należy do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Zgodnie ze Statutem, Bank działa na terenie województwa lubelskiego. W 2018 roku Bank prowadził działalność w 12 placówkach:

- Centrala w Izbicy, ul. Gminna 2, 22-375 Izbica
- Oddział w Starym Zamościu, 22-417 Wierzba 24
- Oddział w Hrubieszowie, ul. mjr H. Dobrzańskiego „Hubala” 9, 22-500 Hrubieszów
- Oddział w Krasnymstawie, ul. Pocztowa 2, 22-300 Krasnystaw
- Oddział w Zamościu, ul. Piłsudskiego 31, 22-400 Zamość
- Filia w Gorzkowie, ul. Główna 9, 22-315 Gorzków
- Filia w Rudniku, 22-330 Rudnik 64
- Filia w Krasnymstawie, ul. Okrzei 15, 22-300 Krasnystaw
- Filia w Żółkiewce, ul. Żółkiewskiego 20, 22-335 Żółkiewka
- Punkt Obsługi Klienta w Orłowie Drewnianym, 22-375 Orłów Drewniany 83
- Punkt Obsługi Klienta w Izbicy, ul. Lubelska 111, 22-375 Izbica
- Punkt Obsługi Klienta w Zamościu, ul. Wiejska 17, 22-400 Zamość.

Klienci Banku korzystają również z usługi bankowości elektronicznej EBO oraz 11 bankomatów należących do Banku, w tym 3 bankomatów z funkcją wpłatomatu oraz 4 Recycler'ów, a także sieci bankomatów nie należących do Banku.

Bank działa na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych, prowadząc operacje zarówno w złotych, jak i w walutach wymiennych (EUR, USD, CHF, GBP).

Podstawy prawne prowadzonej przez Bank działalności to w szczególności:

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (wraz z później wydanymi standardami technicznymi) zwane dalej Rozporządzeniem CRR,
2. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki

wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach,

3. Ustawa Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997r. z późn. zmianami,
4. Ustawa Prawo spółdzielcze z dnia 16 września 1982r. z późn. zmianami,
5. Ustawa o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających z dnia 07 grudnia 2000r. z późn. zmianami,
6. Ustawa o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym z dnia 14 grudnia 1994r. z późn. zmianami,
7. Uchwały i rekomendacje nadzorcze Komisji Nadzoru Finansowego,
8. Ustawa o ochronie danych osobowych z dnia 10 maja 2018r. (RODO),
9. Statut Banku Spółdzielczego w Izbicy.

W związku z wymogami art. 435 ust. 2 Rozporządzenia CRR, Bank informuje, że:

- 1) Członków Rady Nadzorczej powołuje Zebranie Przedstawicieli, zgodnie z zapisami Statutu i przepisami prawa. W skład Rady Nadzorczej na 31.12.2018r. wchodziło 7 osób.
- 2) Członkowie Zarządu powoływani są przez Radę Nadzorczą Banku zgodnie z przepisami prawa i Statutem Banku. Prezesa Zarządu powołuje Radę Nadzorczą za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego. Na dzień 31.12.2018r. Zarząd składał się z Prezesa Zarządu, Wiceprezesa Zarządu ds. zgodności i kontroli, Wiceprezesa Zarządu ds. finansowo-księgowych, Wiceprezesa Zarządu ds. handlowych.
- 3) Skład osobowy Zarządu oraz Rady Nadzorczej w 2018r. nie uległ zmianie.
- 4) Zgodnie z aktualnym schematem organizacyjnym Banku Członkowie Zarządu pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim, poza Wiceprezesem Zarządu ds. finansowo-księgowych, który jest członkiem Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej im. Jana Zamoyskiego w Zamościu. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć stanowisko zajmowane w organie Banku (odpowiednio w Radzie Nadzorczej lub Zarządzie) lub organach innych podmiotów.
- 5) W Banku obowiązują procedury dokonywania ocen odpowiedniości Członków Zarządu Banku oraz Członków Rady Nadzorczej, biorąc pod uwagę oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny reputacji oraz kwalifikacji osób powoływanych na stanowiska Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza w oparciu o oświadczenie i dokumenty dostarczone przez kandydata. Rada Nadzorcza ocenia prace każdego Członka Zarządu za dany rok, podejmując stosowną uchwałę. Zebranie Przedstawicieli udziela absolutorium każdemu z Członków Zarządu odrębnie. Pracę Członków Rady Nadzorczej ocenia Zebranie Przedstawicieli udzielając absolutorium.
- 6) W Banku nie został powołany oddzielny komitet ds. ryzyka.
- 7) Podział odpowiedzialności, obowiązków oraz szczegółowy ich zakres zawiera Statut, Regulamin organizacyjny Banku oraz zakresy czynności poszczególnych pracowników zaangażowanych w proces zarządzania ryzykami.

Członkami Banku jest 705 osób fizycznych i 1 osoba prawna. Wysokość jednego udziału wynosi 500 zł.

Na koniec grudnia 2018r. zatrudnienie w Banku wynosiło 53 pracowników.

2. Informacje o zasadach zarządzania ryzykiem w Banku

Strategicznym celem zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Izbicy jest zapewnienie bezpieczeństwa środkom powierzonym przez klientów Banku oraz zapewnienie skutecznego podejmowania decyzji nakierowanych na optymalizację uzyskiwanych dochodów w dłuższym horyzoncie czasowym przy podejmowaniu akceptowalnego poziomu ryzyka.

Bank określa istotne rodzaje ryzyka oraz podział zadań i odpowiedzialności w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, zapewniający niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej, z której to ryzyko wynika (3 poziomy zarządzania ryzykiem), opracowuje adekwatną strukturę organizacyjną odpowiednią do wielkości i profilu prowadzonej działalności, opracowuje i wdraża oraz aktualizuje pisemne strategie oraz procedury w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, systemem kontroli wewnętrznej oraz szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania kapitału wewnętrznego, opracowuje system informacji zarządczej, w celu ich dostosowania do wymagań efektywnego zarządzania ryzykiem, wdraża zmiany w systemach informatycznych, w celu ich dostosowania do wymagań efektywnego zarządzania ryzykiem, oraz przeprowadza szkolenia dla pracowników i kadry kierowniczej w zakresie zarządzania ryzykami.

Bank posiada uregulowania dotyczące strategii i procesów zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji za temat jej ujawnień i statutu lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie, zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka, strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko.

System zarządzania ryzykiem oraz system kontroli wewnętrznej ocenia się jako dostosowany do skali i profilu działania oraz generowanego ryzyka. Bank spełnia wymogi kapitałowe wynikające z zapisów Prawa Bankowego i uchwał nadzorczych, a fundusze własne w pełni pokrywają wszystkie ryzyka występujące w Banku.

Zarządzanie ryzykami w Banku odbywa się na podstawie Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Izbicy, przyjętej przez Zarząd i zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna ze Strategią działania Banku Spółdzielczego w Izbicy i podlega weryfikacji oraz corocznemu przeglądowi zarządczemu. Przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku wystąpienia znacznych zmian wewnętrznych lub w otoczeniu Banku.

Strategia zarządzania ryzykami w Banku Spółdzielczym w Izbicy zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka, jaki Bank może ponieść. Cele te mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.

Szczegółowy opis procedur w zakresie zarządzania istotnymi ryzykami w Banku zawierają polityki i instrukcje dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka. Podlegają one bieżącej

weryfikacji (nie rzadziej niż raz w roku) i podlegają zatwierdzeniu przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku.

Przez zarządzanie ryzykiem należy rozumieć identyfikowanie, pomiar lub szacowanie, monitorowanie i kontrolę wszelkich obszarów działalności mogących narazić Bank na ryzyko. Tak realizowane zarządzanie pozwala na podejmowanie decyzji i realizację działań prowadzących do osiągnięcia akceptowalnego poziomu ryzyka. Nad analizą i monitorowaniem ryzyk bankowych w Banku Spółdzielczym w Izbicy czuwa Zespół zarządzania ryzykami i analiz, który zgodnie z obowiązującymi przepisami zewnętrznymi oraz poprzez realizację rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego, opracowanie strategii, polityk i zasad, stale doskonali proces zarządzania ryzykami bankowymi w celu utrwalenia bezpieczeństwa Banku i powierzonych w nim środków.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:

- 1) dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu;
- 2) stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki;
- 3) monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.

Ograniczanie ekspozycji na ryzyko Banku następuje poprzez:

- 1) opracowanie przez Zarząd Banku i zatwierdzenie przez Radę Nadzorczą Banku Strategii zawierającej cele strategiczne, umożliwiające ich realizację w zakresie zarządzania ryzykiem bankowym oraz strategii zarządzania adekwatnością kapitałową,
- 2) określenie zagrożeń z tytułu ryzyka podejmowanego przez Bank. Analizę profilu poszczególnych rodzajów ryzyka zawierają poszczególne regulacje Banku,
- 3) opracowanie, wdrożenie, przegląd i aktualizację w celu dostosowania o bieżących warunków zewnętrznych oraz potrzeb Banku metod identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania, kontroli i limitowania ryzyka,
- 4) określenie schematu zarządzania ryzykiem w Banku z uwzględnieniem trzech poziomów zarządzania ryzykiem w Banku,
- 5) opracowanie i drożenie szczegółowych pisemnych regulacji dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku,
- 6) określenie apetytu na ryzyko,
- 7) opracowanie i bieżącą aktualizację regulacji wewnętrznych Banku, dotyczących planowanych działań zabezpieczających w postaci planów awaryjnych i planów ciągłości działania w sytuacji kryzysowej,
- 8) dokonywanie cyklicznych przeglądów zarządczych regulacji wewnętrznych i struktury organizacyjnej Banku, w celu dopasowania ich zapisów do zmian profilu ryzyka lub zakresu działalności.

Przepływ informacji dotyczącej ryzyka, kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej, jest sformalizowany i zgodny z regulacją wewnętrzną, definiującą częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących m.in. ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka, uznane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko,

a także zmienności ryzyka, zapewniając możliwość podejmowania decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Izbicy uczestniczą organy statutowe Banku, wyznaczone komórki organizacyjne oraz pracownicy. Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też komórkami organizacyjnymi Banku. Komórki organizacyjne uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem zgodnie z zasadami określonymi w regulacjach wewnętrznych dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz z Regulaminem organizacyjnym Banku:

1. Rada Nadzorcza dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, jego skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Nadzorcza zatwierdza akceptowalny poziom ryzyka (apetyt na ryzyko) Banku określony w Politykach zarządzania poszczególnymi ryzykami oraz maksymalne poziomy wskaźników DtI i LtV.
2. Zarząd Banku odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania ryzykami, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykami oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu.
3. Zespół zarządzania ryzykami i analiz odpowiada za gromadzenie, przetwarzanie, pomiar, monitorowanie i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowanie i aktualizację regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami i adekwatności kapitałowej, opracowywanie projektów strategii, polityk i limitów ograniczających ryzyko. Zespół wykonuje testy warunków skrajnych z poszczególnych ryzyk oraz z adekwatności kapitałowej. Szczegółowe zadania Zespołu zarządzania ryzykami i analiz zawarte są w regulacjach Banku z zakresu zarządzania poszczególnymi ryzykami i oceny adekwatności kapitałowej.
4. Analityk/Weryfikator kredytowy - opiniuje transakcje kredytowe przekazywane do decyzji Zarządu.
5. Stanowisko monitoringu ekspozycji kredytowych i przeglądu zabezpieczeń przeprowadza monitoring ekspozycji kredytowych oraz zabezpieczeń, wysuwa propozycję klasyfikacji ekspozycji kredytowych pod względem kryterium sytuacji ekonomiczno – finansowej kredytobiorców, wnioskuje w sprawie tworzenia i rozwiązywania rezerw celowych odnośnie monitorowanych należności oraz współtworzy wewnętrzne regulacje bankowe w zakresie ryzyka monitoringu.
6. Stanowisko zarządzania wierzytelnościami trudnymi przeprowadza i monitoruje procesy restrukturyzacyjne i windykacyjne należności Banku oraz monitoruje obowiązki kredytobiorcy, posiadającego ekspozycje kredytowe w grupie „zagrożone”, wynikające z umowy kredytu, opracowuje projekty regulacji wewnętrznej dotyczącej windykacji i restrukturyzacji wierzytelności Banku.

7. Główny Księgowy odpowiada za lokowanie nadwyżek środków pieniężnych oraz za wycenę aktywów i pasywów.
8. Pozostali pracownicy Banku mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny występowania zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.
9. Komórka ds. zgodności i kontroli sprawuje kontrolę wewnętrzną zgodnie z przyjętym planem kontroli na zasadach określonych w Regulaminie kontroli wewnętrznej oraz zgodnie z Wytycznymi SSOZ dotyczącymi wdrożenia Rekomendacji H Komisji Nadzoru Finansowego.
10. Audyt wewnętrzny wykonywany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia.

Do ryzyk istotnych w swojej działalności Bank zalicza następujące ryzyka:

- 1) ryzyko kredytowe i kontrahenta, w jego ramach ryzyko rezydualne i ryzyko koncentracji,
- 2) ryzyko rynkowe, rozumiane jako walutowe,
- 3) ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym,
- 4) ryzyko operacyjne,
- 5) ryzyko płynności i finansowania,
- 6) ryzyko braku zgodności,
- 7) ryzyko kapitałowe (niewypłacalności), będące pochodną ww. ryzyk,
- 8) ryzyko zmian warunków makroekonomicznych (identyfikowane jako ryzyko biznesowe lub wyniku finansowego),
- 9) inne ryzyko, jeżeli spełnia kryteria istotności zawarte w niniejszej „Procedurze szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej” lub według oceny Banku jest ryzykiem istotnym.

Bank dokonuje analizy poziomu ryzyk trudno mierzalnych, do których zalicza w szczególności:

- 1) ryzyko braku zgodności;
- 2) ryzyko cyklu gospodarczego;
- 3) ryzyko strategiczne;
- 4) ryzyko utraty reputacji;
- 5) ryzyko transferowe;
- 6) ryzyko modeli.

Nadzór nad zarządzaniem ryzykami istotnymi sprawuje Prezes Zarządu Banku.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:

- 1) identyfikację ryzyka;
- 2) pomiar lub szacowanie ryzyka;
- 3) monitorowanie ryzyka;
- 4) raportowanie o ryzyku;
- 5) kontrole ryzyka.

Stosowane są też techniki testowania warunków skrajnych w zakresie objętym regulacjami wewnętrznymi Banku, m.in. dotyczy to bieżącego pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka,

jak również planowania i ustalania wymogów kapitałowych w ramach procesu szacowania kapitału wewnętrznego. Na podstawie wyników testów sporządzane są analizy dotyczące wpływu danego rodzaju ryzyka w sytuacji skrajnej na sytuację Banku. Rezultaty testów warunków skrajnych brane są pod uwagę także przy ustalaniu i weryfikacji tzw. apetytu na ryzyko poprzez odpowiednie kształtowanie limitów ostrożnościowych w Banku oraz przy sporządzaniu i weryfikacji planów awaryjnych Banku.

Zasady ustalania wewnętrznych limitów ryzyka

1. Zarząd Banku określa, a Rada Nadzorcza zatwierdza apetyt na każdy rodzaj ryzyka istotnego występującego w działalności bankowej. Miarą apetytu na ryzyko w Banku Spółdzielczym w Izbicy są limity określone w „Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka(...)”.
2. W Banku obowiązują wewnętrzne limity na poszczególne rodzaje ryzyka, które Bank uznaje za istotne, a które są określone w odrębnych regulacjach wewnętrznych Banku. Ustalanie wewnętrznych limitów ma na celu ograniczanie wielkości ryzyka w Banku.
3. Bank określa sposób postępowania w przypadku nieplanowanego przekroczenia limitów, w tym działania mające na celu wyjaśnienie przyczyn nieplanowanego przekroczenia, wyeliminowanie tego przekroczenia oraz środki mające na celu zapobieganie takim sytuacjom w przyszłości.

2.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością wystąpienia strat finansowych spowodowanych nie wywiązywaniem się kontrahenta Banku z zobowiązań wynikających z warunków umowy. Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego, równocześnie cechującego się dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych. Minimalizacji ryzyka kredytowego służą obowiązujące w Banku regulacje i procesy kontrolne.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku przebiega w następujących etapach:

- 1) identyfikacja czynników ryzyka kredytowego,
- 2) ocena oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka (limity),
- 3) monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka,
- 4) wdrażanie technik redukcji ryzyka,
- 5) zarządzanie ryzykiem rezydualnym (w tym analiza ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie – zgodnie z zapisami Rekomendacji S),
- 6) zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, zgodnie z Rekomendacją T,
- 7) testy warunków skrajnych,
- 8) weryfikacja przyjętych procedur,
- 9) kontrola zarządzania ryzykiem kredytowym.

Bank zarządza ryzykiem kredytowym zarówno w odniesieniu do pojedynczej transakcji jak i do całego portfela kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczej transakcji kredytowej polega na:

- 1) badaniu wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu, w oparciu o zweryfikowane pod względem wiarygodności dokumenty, dostarczone przez klientów,
- 2) wykorzystaniu w ocenie zdolności kredytowej i zabezpieczeń dostępnych baz danych,
- 3) prawidłowym zabezpieczaniu zwrotności ekspozycji kredytowych, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku, gwarantującym zwrotność kredytów,
- 4) bieżącym monitoringiem zabezpieczeń kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń hipotecznych w całym okresie kredytowania,
- 5) dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych,
- 6) prawidłowym prowadzeniu windykacji i nadzoru nad trudnymi kredytami,
- 7) kontroli działalności kredytowej.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego przeprowadzane jest za pomocą:

- 1) monitorowania i raportowania ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji wierzytelności,
- 2) monitorowania i raportowania jakości, struktury i dynamiki portfela kredytowego,
- 3) monitorowania i raportowania adekwatności dokonywanych odpisów i wielkości tworzonych rezerw na należności z grupy „zagrożone” oraz sumy pomniejszych podstawy tworzenia rezerw celowych,
- 4) monitorowania ekspozycji kredytowych, w tym ekspozycji z grupy „zagrożone”, ich struktury, czynników ryzyka,
- 5) monitorowania kredytów udzielanych podmiotom i osobom, o których mowa w art. 79. Ustawy Prawo bankowe,
- 6) monitorowania procesu ustanawiania prawnych zabezpieczeń spłat ekspozycji kredytowych,
- 7) pomiaru poziomu pokrycia ekspozycji kredytowych prawnymi zabezpieczeniami ich spłaty (w szczególności zabezpieczeniami w postaci hipotek na nieruchomościach), w tym przeciętny poziom bieżącego LtV,
- 8) analizy struktury portfela kredytowego w wielu przekrojach,
- 9) przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych polegających w szczególności na:
 - a. organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych,
 - b. rozdzieleniu funkcji operacyjnych od oceny ryzyka,
 - c. rozdzieleniu funkcji oceny ryzyka pojedynczej transakcji na etapie wniosku od funkcji monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji,
 - d. prawidłowym przepływie informacji,
 - e. odpowiednim doborze i szkoleniu kadr,
 - f. nadzorze nad działalnością kredytową.

Ograniczanie ryzyka kredytowego:

- 1) w zakresie działań systemowo – organizacyjnych jest wynikiem określenia odpowiedniej strategii i polityki kredytowej Banku, w szczególności przyjęcia odpowiednich procedur kredytowych (regulaminy, instrukcje, wytyczne, metodyki oceny zdolności kredytowej, inne zalecenia), a także limitowania koncentracji kredytów, ustalenia podziału kompetencji decyzyjnych,
- 2) w zakresie działań realizacyjnych, Bank określa i odwołuje się do tych regulacji, które dotyczą rozpatrywania wniosków kredytowych, opiniowania i kolegiałości podejmowania decyzji kredytowych, zawierania umów kredytowych, przyjmowania zabezpieczeń spłaty kredytów czy postępowania z kredytami zagrożonymi,
- 3) działania kontrolne to sprawozdawczość kredytowa, monitoring, tworzenie i kontrola rezerw celowych na aktywa obciążone ryzykiem oraz kontrola poziomu limitów zaangażowania.

Zespół zarządzania ryzykami i analiz sporządza kwartalne raporty z dokonanego pomiaru ryzyka kredytowego, obejmujące: ryzyko łącznego portfela kredytowego, ryzyko koncentracji, ryzyko rezydualne, ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych. Raporty te są przedstawiane Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej w terminach wynikających z Instrukcji sporządzania informacji zarządczej.

W Banku funkcjonują procedury wewnętrzne dotyczące zasad klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych, które wskazują tryb podejmowania decyzji w sprawie sposobów klasyfikacji i poziomu tworzenia rezerw celowych. Instrukcja „Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Izbicy” oparta jest o zapisy Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków uwzględniające Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 października 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Jako ekspozycję przeterminowaną, Bank uznaje każdą należność z tytułu kapitału lub odsetek, jeżeli przeterminowanie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza 500 zł w przypadku ekspozycji detalicznych i 3 000 zł w przypadku pozostałych klas ekspozycji.

Ekspozycjami zagrożonymi są należności poniżej standardu, wątpliwe i stracone.

Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa kryteria: kryterium terminowości (terminowość spłaty kapitału lub odsetek), kryterium oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta.

Rezerwy celowe są tworzone, aktualizowane co do wysokości oraz rozwiązywane:

- 1) z uwzględnieniem kryterium terminowości – najpóźniej w ostatnim dniu każdego miesiąca,
- 2) z uwzględnieniem kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej – najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kończącego kwartał, w którym dokonano przeglądu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń z zastrzeżeniem, że Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń z zastrzeżeniem, że Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych w oparciu o kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej jeden raz w roku kalendarzowym

(nie rzadziej jednak niż co 12 miesięcy), według danych na koniec dowolnego kwartału poprzedzającego okres przeglądu. Gdy Bank uzna, że informacje uzyskane o kliencie bądź ekspozycji kredytowej w trakcie miesiąca nie będącego ostatnim miesiącem w kwartale, powodują zmianę oceny poziomu ryzyka kredytowego związanego z kredytowaniem tego klienta, Bank dokonuje przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych w ostatnim dniu miesiąca, w którym stwierdzono zmianę poziomu ryzyka kredytowego,

3) z uwzględnieniem kryterium limitu pomniejszych – najpóźniej w ostatnim dniu każdego miesiąca.

Struktura należności Banku w podziale na kategorie przedstawia poniższa tabela:

Kategoria należności:	Stan na 31.12.2018r. (w tys. zł)
Kredyty w sytuacji normalnej:	118 487
Kredyty pod obserwacją.:	595
Poniżej standardu:	679
Wątpliwe:	748
Stracone:	1

Analiza wiekowa przeterminowanych na dzień bilansowy wszystkich rodzajów aktywów finansowych w podziale na aktywa finansowe, w przypadku, w którym nastąpiła utrata wartości, i pozostałe aktywa według stanu na 31.12.2018 roku (w tys. zł) przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie:	Aktywa finansowe z rozpoznaną utratą wartości:	Rezerwa celowa/Odpis aktualizujący:	Aktywa finansowe bez rozpoznanej utraty wartości:	Rezerwa celowa/Odpis aktualizujący:
Nieprzeterminowane	461	13	111 189	110
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni	51	1	7 253	5
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni	945	167	21	0
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni	55	27	122	2
Przeterminowane > 180 dni <= 1 rok	799	81	1	0
Przeterminowane > 1 roku	346	345	0	0

Zmianę stanu wartości rezerw na należności bilansowe w okresie od dnia 01.01.2018 do dnia 31.12.2018 roku (w tys. zł) przedstawia poniższa tabela

Wyszczególnienie	Należności normalne i pod obserwacją	Należności poniżej standardu	Należności wątpliwe	Należności stracone	Razem
Stan na początek okresu	135,6	7,1	65,1	258	465,8
Zwiększenia rezerw celowych	100,6	534,8	114,3	316,7	1066,4

Wykorzystanie rezerw	-	-	-	-	-
Rozwiązanie rezerw	110	373	87	190,4	760,4
Stan na koniec okresu	126,2	168,9	92,4	384,3	771,8

Udział należności z grupy „zagrożone” w portfelu kredytowym na 31.12.2018r. wyniósł 1,57%. Udział obliża kredytowego w depozytach ogółem ukształtował się na poziomie 84,96%, natomiast w sumie bilansowej 72,69%.

2.1.2. Zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań

Celem zarządzania ryzykiem koncentracji jest zapewnienie odpowiedniej dywersyfikacji portfela aktywów pozwalającej zredukować ryzyko kredytowe związane z niewypłacalnością podmiotów charakteryzujących się podobnym profilem działania (branża), wielkością zaangażowań wobec pojedynczych podmiotów lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie (w tym wynikających z art. 71 i art. 79 Ustawy Prawo bankowe), a także zapewnienie odpowiedniej dywersyfikacji zabezpieczeń pozwalającej zredukować ryzyko zmian rynkowych wartości przyjętych zabezpieczeń kredytowych.

System identyfikacji, pomiaru i raportowania ryzyka koncentracji jest częścią systemu zarządzania ryzykiem kredytowym. Proces jest zgodny z wymaganiami regulacji zewnętrznych i w zasadniczej części oparty o rozwiązania informatyczne implementowane na potrzeby sprawozdawczości obowiązkowej. Raportowanie odbywa się zgodnie z systemem informacji zarządczej w cyklach kwartalnych.

Wybór instrumentów zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań, mających na celu dywersyfikację tego ryzyka uzależniony jest od zidentyfikowanego poziomu ryzyka kredytowego, przy zachowaniu zasady proporcjonalności względem profilu ryzyka Banku. Bank zarządza ryzykiem koncentracji poprzez stosowanie i monitorowanie systemu wewnętrznych limitów, przyjętych zasad udzielania kredytów oraz stosowaniu kilku form zabezpieczeń danej ekspozycji kredytowej. Stosowane limity wewnętrzne służą zapewnieniu właściwego poziomu ryzyka koncentracji w Banku i stanowią system ostrzegania przed nieplanowanymi zmianami profilu ryzyka koncentracji w Banku. W przypadku wykorzystania limitu na poziomie ustalonym przez Bank, podejmowane są działania w celu ograniczenia poziomu koncentracji zaangażowań. Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem koncentracji przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych. Proces zarządzania ryzykiem koncentracji podlega badaniu i ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

Bank ma określony w Statucie obszar geograficzny, zatwierdzony przez Komisję Nadzoru Finansowego, poza którym nie może funkcjonować. W związku z powyższym Bank nie wyznacza dodatkowych limitów odnoszących się do struktury geograficznej ekspozycji kredytowych.

Struktura zaangażowania kredytowego według branż oraz kwota należności zagrożonych i rezerw celowych na dzień 31.12.2018r. (w tys. zł)

Nazwa branży	Zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe	Należności normalne i pod obserwacją	Należności zagrożone	Rezerwy celowe
Rolnictwo	30 155	29 323	832	156
Przetwórstwo przemysłowe	9 632	9 632	0	0
Wytw. i zaopatrz. w energię elektr., gaz, wodę	3 236	3 236	0	0
Budownictwo	2 608	2 608	0	0
Handel hurtowy i detaliczny	11 893	11 095	798	172
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	2 273	2 273	0	0
Obsługa nieruchomości	11 528	11 528	0	0
Administracja publiczna i obrona narodowa	12 377	12 377	0	0
Pozostałe	43 074	42 791	283	244

2.1.3. Zarządzanie ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie

Zarządzanie ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie ma na celu zapewnienie bezpiecznej i efektywnej działalności Banku w tym obszarze w długoterminowej perspektywie.

System identyfikacji, pomiaru i raportowania ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie jest częścią systemu zarządzania ryzykiem kredytowym. Proces jest zgodny z wymaganiami Rekomendacji S.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, obejmuje stałe monitorowanie, pomiar i ocenę:

- 1) poziomu zaangażowania Banku w EKZH,
- 2) jakości portfela kredytowego w grupie tych ekspozycji,
- 3) wartości indywidualnie istotnych ekspozycji kredytowych,
- 4) wahań cen na rynku nieruchomości oraz ich wpływu na ryzyko kredytowe EKZH,
- 5) poziomu wskaźnika LtV dla ekspozycji kredytowych oraz portfela kredytowego,
- 6) wpływu zmian stóp procentowych na ryzyko transakcji kredytowej,
- 7) struktury długoterminowych aktywów i pasywów Banku.

Raportowanie ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie odbywa się w ramach systemu informacji zarządczej w cyklach kwartalnych. Niektóre typy raportów wykonywane są z półroczną (realizacja polityki) lub roczną częstotliwością (testy warunków skrajnych, analiza źródeł długoterminowego finansowania, analiza rynku nieruchomości).

W celu ograniczenia poziomu ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie oraz wyznaczenia akceptowalnego poziomu apetytu na ryzyko, Bank stosuje limity wewnętrzne oraz wyznacza parametry i wskaźniki dla portfela tych ekspozycji.

Limity wewnętrzne określają oczekiwaną strukturę portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, zapewniają jego dywersyfikację, zgodną z ogólną strategią

i polityką Banku, a także stanowią system ostrzegania przed nieplanowanymi zmianami profilu ryzyka tego obszaru. Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem EKZH przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych. Proces zarządzania ryzykiem koncentracji podlega badaniu i ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

2.1.4. Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych

Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych ma na celu zminimalizowanie poziomu ryzyka kredytowego portfela detalicznych ekspozycji i stworzenie bezpiecznej struktury tego portfela. Istotnym elementem ww. ryzyka jest prawidłowo przeprowadzona ocena zdolności kredytowej klienta oraz wiarygodność wszystkich osób zobowiązanych do spłaty detalicznej ekspozycji kredytowej.

Proces zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych obejmuje w szczególności:

- 1) analizę struktury produktowej, jakości detalicznych ekspozycji kredytowych oraz poziomu i adekwatności rezerw,
- 2) ustalenie i przestrzeganie limitów ograniczających ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych,
- 3) wymogi dokumentowe w zakresie badania zdolności i wiarygodności kredytowej,
- 4) korzystanie z wewnętrznych i zewnętrznych baz danych,
- 5) system uprawnień do akceptacji ryzyka,
- 6) ograniczanie strat poprzez zabezpieczenie detalicznych ekspozycji kredytowych,
- 7) odpowiednie administrowanie detalicznymi ekspozycjami kredytowymi,
- 8) procesy monitorowania detalicznych ekspozycji kredytowych i dochodzenia roszczeń,
- 9) przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
- 10) zastosowanie narzędzi wspierających ocenę zdolności i wiarygodności kredytowej oraz zarządzanie ryzykiem portfela detalicznych ekspozycji kredytowych.

System identyfikacji, pomiaru i raportowania ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych jest częścią systemu zarządzania ryzykiem kredytowym. Proces jest zgodny z wymaganiami Rekomendacji T.

Raportowanie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych odbywa się w ramach systemu informacji zarządczej w cyklach kwartalnych. Niektóre typy raportów wykonywane są z półroczną (realizacja polityki) lub roczną częstotliwością (testy warunków skrajnych, analiza wyznaczania maksymalnego stosowanego w Banku poziomu DtI).

Na potrzeby zabezpieczania i ograniczania ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku wykorzystywane są procedury wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem kredytowym, system limitów oraz przyjęte zasady udzielania i monitorowania kredytów. Stosowane limity wewnętrzne służą zapewnieniu właściwego poziomu ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku i stanowią system ostrzegania przed nieplanowanymi zmianami profilu ryzyka tego obszaru. Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych przeprowadzana jest w ramach rocznej

weryfikacji regulacji wewnętrznych. Proces zarządzania ryzykiem koncentracji podlega badaniu i ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

2.1.5. Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka kredytowego

Bank podejmując decyzje o zaangażowaniu kredytowym dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia o jak najwyższej jakości przez cały okres kredytowania. Jakość zabezpieczeń Bank ocenia według ich płynności, aktualnej wartości rynkowej, wpływu na poziom tworzonych rezerw oraz możliwości zmniejszenia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego.

W działalności kredytowej Bank stosuje powszechnie przyjęte w praktyce bankowej zabezpieczenia, jak i tzw. techniki ograniczania ryzyka kredytowego umożliwiające:

1. pomniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących należności związane z ekspozycjami kredytowymi, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie zasad tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. 2008 Nr 235 poz. 1589 z późn. zm.),
2. redukcję wymogu na ryzyko kredytowe - stosując się do wymagań dotyczących banków wykorzystujących metodę standardową wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego.

Bank Spółdzielczy w Izbicy stosuje w szczególności techniki redukcji ryzyka kredytowego w postaci pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16.12.2008r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z uwzględnieniem Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 października 2017 r. Bank przyjmuje zabezpieczenia ekspozycji kredytowych zgodnie z Instrukcją ustanawiania prawnych form zabezpieczeń w Banku Spółdzielczym w Izbicy. Wartość ekspozycji, co do których zastosowano technikę redukcji ryzyka kredytowego w formie pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych na dzień 31.12.2018r. w podziale przedstawia poniższa tabela (w tys. zł)

Lp.	Kategoria ekspozycji	Wartość ekspozycji kredytowej (Nominał + Odsetki - ESP) jako podstawa naliczenia rezerw bez pomniejszeń	Kwota pomniejszeń podstawy tworzenia rezerw	Rezerwa utworzona
1	Poniżej standardu	844	0	169
2	Wątpliwa	838	653	92
3	Stracona	365	0	365
4	Razem	2 047	653	626

Przyjmowane przez Bank zabezpieczenia ekspozycji kredytowych powinny spełniać kryterium płynności, wystarczającej wartości adekwatnej do kwoty zabezpieczanej ekspozycji oraz dostępu i możliwości kontroli.

Wartość przyjmowanych zabezpieczeń powinna zapewnić odpowiedni poziom wskaźnika LtV (czyli udziału kredytu w wartości zabezpieczenia) przez cały okres kredytowania. Proces ten podlega cyklicznemu monitorowaniu.

Bank preferuje stosowanie zabezpieczeń zwrotności kredytów, które pozwalają na:

- 1) skuteczną egzekucję należności Banku w przypadku braku spłaty ekspozycji kredytowej przez dłużnika Banku,
- 2) pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych w przypadku konieczności ich tworzenia.

Szczegółowy opis zabezpieczeń przyjmowanych przez Bank, jak i zasad ich monitoringu zawarty jest w Instrukcji ustanawiania prawnych form zabezpieczenia wierzytelności w Banku Spółdzielczym w Izbicy oraz Zasadach klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych.

Na podstawie Instrukcji ustanawiania prawnych form zabezpieczeń wierzytelności Banku Spółdzielczego w Izbicy, rozróżnia się w szczególności następujące formy zabezpieczenia stosowane przez Bank:

- 1) pełnomocnictwo do rachunku otwartego w Banku Spółdzielczym w Izbicy,
- 2) pełnomocnictwo do rachunku otwartego w innym Banku,
- 3) gwarancja,
- 4) hipoteka na nieruchomości mieszkalnej,
- 5) hipoteka pozostała,
- 6) kaucja,
- 7) poręczenie według prawa cywilnego,
- 8) przelew (cesja) wierzytelności,
- 9) przewłaszczenie na zabezpieczenie,
- 10) przystąpienie do długu,
- 11) ubezpieczenie kredytu przez towarzystwo ubezpieczeniowe,
- 12) weksel własny i poręczenie wekslowe (awal),
- 13) zastaw rejestrowy,
- 14) pozostałe zabezpieczenia.

Ryzyko rezydualne wiąże się ze stosowanymi przez Bank technikami redukcji ryzyka kredytowego, które mogą okazać się mniej efektywne niż oczekiwano.

Celem systemu zarządzania ryzykiem rezydualnym w Banku jest monitorowanie tego ryzyka, zapewnienie skuteczności technik redukcji ryzyka kredytowego oraz eliminowanie ryzyka związanego ze stosowaniem zabezpieczeń kredytowych. W zakresie pojedynczej zabezpieczonej ekspozycji kredytowej Bank monitoruje jakość i wartość przyjmowanych zabezpieczeń przed udzieleniem kredytu i w trakcie trwania umowy kredytowej (w szczególności hipoteki), dopasowanie umów ochrony kredytowej w zakresie terminów. W odniesieniu do portfela ekspozycji kredytowych Bank monitoruje sytuację gospodarczą, zmiany koniunktury, mogące mieć wpływ na wartość zabezpieczeń (w szczególności cen nieruchomości), wskaźnik LtV dla całego portfela kredytów, koncentrację z tytułu jednego rodzaju lub jednego dostawcy zabezpieczenia, efektywność prowadzonych działań egzekucyjnych, przestrzeganie zasad tworzenia rezerw celowych oraz wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego i innych regulacji przez pracowników w ramach sprawowanej kontroli wewnętrznej.

Na podstawie przeprowadzonej analizy portfela przyjętych zabezpieczeń prawnych wg stanu na dzień 31.12.2018 roku ryzyko rezydualne określono jako nieistotne, co skutkuje brakiem wyliczania dodatkowego wymogu kapitałowego.

2.2 Ryzyko płynności

Ryzyko płynności to zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.

Celem zarządzania płynnością płatniczą w Banku jest zapewnienie terminowej realizacji bieżących i przyszłych zobowiązań wobec klientów (regulowania zobowiązań płatniczych, wypłat środków deponentom, wywiązania się z przyjętych zobowiązań kredytowych oraz pełnego wykonania udzielonych zobowiązań pozabilansowych).

Zarządzanie płynnością odbywa się zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.

Płynność rozpatrywana jest w następujących horyzontach czasowych:

- 1) w okresie najbliższego dnia (płynność dzienna i śróddzienna),
- 2) płynności do 1 miesiąca,
- 3) płynności do 12 miesięcy,
- 4) powyżej 12 miesięcy (płynności długoterminowa).

W procesie zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza Banku, która akceptuje poziom (profil) oraz apetyt na ryzyko płynności oraz sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka płynności z przyjętą strategią i planem finansowym,
- 2) Zarząd Banku odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem płynności w sposób zapewniający utrzymanie płynności dziennej, krótko, średnio i długoterminowej,
- 3) Główny Księgowy, który odpowiada za optymalne zarządzanie środkami Banku w celu jak najbardziej rentownego ich zagospodarowania oraz wywiązywania się Banku z zawartych umów kredytowych i depozytowych,
- 4) Zespół zarządzania ryzykami i analiz odpowiedzialny za pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka płynności dla Rady i Zarządu Banku oraz przygotowanie stosownych zmian w procedurach wewnętrznych Banku dotyczących zarządzania ryzykiem płynności,
- 5) Komórka ds. zgodności i kontroli sprawująca kontrolę wewnętrzną,
- 6) Audyt wewnętrzny wykonywany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony.

Proces zarządzania ryzykiem płynności w Banku zawiera następujące elementy:

- 1) wyznaczanie i utrzymywanie nadzorczej normy płynności krótkoterminowej (LCR) oraz wyznaczenie normy długoterminowej NSFR,
- 2) wyznaczanie normy M1 i M2,
- 3) zarządzanie płynnością śróddzienną i dzienną,
- 4) wyznaczanie i sterowanie płynnością krótko, średnio i długoterminową,
- 5) szacowanie, prognoza i ocena środków stabilnych,

- 6) analiza luki płynności,
- 7) dokonywanie pogłębionej analizy płynności długoterminowej,
- 8) ustalanie i wyznaczanie wskaźników wczesnego ostrzegania,
- 9) pomiar i analiza ryzyka, monitorowanie płynności oraz kontrola przestrzegania limitów wewnętrznych,
- 10) konstruowanie i przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
- 11) reakcja na zagrożenia dla utrzymania płynności, uruchomienie i realizacja planów i procedur awaryjnych,
- 12) kontrola i weryfikacja poprawności działania procesu zarządzania ryzykiem płynności,
- 13) modyfikacja przyjętych założeń oraz metod.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych Bank Spółdzielczy w Izbicy dokonuje kalkulacji nadzorczych miar płynności na każdy dzień roboczy. W 2018r. nadzorcze miary płynności kształtowały się na bezpiecznym poziomie. Zarówno płynność krótkoterminowa, jak i długoterminowa były niezagrożone. Wartość miar na dzień 31.12.2018 przedstawia się następująco:

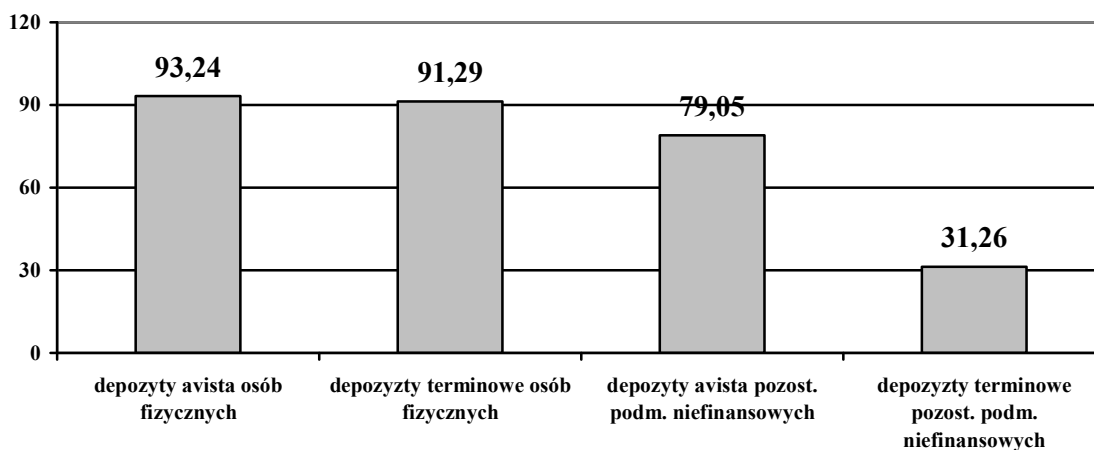
	AKTYWA	Wartość
A1	Podstawowa rezerwa płynności	23 235
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności	11 812
A3	Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym	5 171
A4	Aktywa o ograniczonej płynności	121 743
A5	Aktywa niepłynne	5 037
A6	Aktywa ogółem	166 998
	PASYWA	
B1	Fundusze własne pomniejszone o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego ryzyka rozliczenia dostawy i ryzyka kontrahenta	14 850
	MIARY M1 i M2	
M1	Współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem	0,21
M2	Współczynnik udziału aktywów niepłynnych funduszami własnymi	2,95
	NADZORCZE MIARY PŁYNNOŚCI	
LCR	Wskaźnik płynności krótkoterminowej	355,96
NSFR	Wskaźnik stabilnego finansowania (płynności długoterminowej)	0,96

Zarządzanie płynnością śróddzienną i dzienną polega na ustaleniu ilości środków płynnych potrzebnych do realizacji wszystkich zobowiązań pieniężnych w każdym dniu roboczym.

Płynność krótko, średnio i długookresowa mierzona jest i monitorowana w oparciu o następujące analizy:

- 1) urealnioną lukę płynności,
- 2) osadu we wkładach dla depozytów bieżących i terminowych z podziałem na podmioty,
- 3) stabilności bazy depozytowej,
- 4) analiza wskaźników płynności,
- 5) analiza pozycji pozabilansowych.

Depozyty łącznie na 31.12.2018r. wyniosły 148 883 tys. zł, w tym depozyty osób fizycznych 106 073 tys. zł, pozostałych podmiotów sektora niefinansowego 35 288 tys. zł, sektor finansowy 5 500 tys. zł, natomiast budżetu 2 021 tys. zł. 51,59% depozytów łącznie stanowią depozyty a'vista, natomiast 48,41% depozyty terminowe. Wartość depozytów stabilnych na 31.12.2018r. wynosiła 123 802 tys. zł. Udział procentowy depozytów stabilnych poszczególnych grup podmiotów ilustruje wykres:

Przyjęte limity wewnętrzne oraz wskaźniki płynności służą zapewnieniu właściwego poziomu płynności w Banku i stanowią system ostrzegania przed nieplanowanymi zmianami struktury bilansu wpływającymi pośrednio na pogorszenie poziomu płynności. Bank przeprowadza półrocznie testy warunków skrajnych badające wpływ wystąpienia sytuacji szokowej związanej z czynnikami wewnątrz Banku, w systemie bankowym oraz będącego połączeniem obu wariantów na płynność w okresie do 7 i 30 dni. Bank posiada plany awaryjne utrzymania płynności, które opracowane zostały na wypadek, gdyby rozwiązania normalne stosowane w bieżącym zarządzaniu płynnością okazały się nieskuteczne.

Bank utrzymuje bufor nieobciążonych, wysokiej jakości aktywów płynnych, na wypadek zrealizowania się szeregu scenariuszy warunków skrajnych. Bufor płynności utrzymywany jest niezależnie od aktywów płynnych utrzymywanych w związku z prowadzeniem codziennej działalności, spełnienia przez Bank regulacyjnych norm płynności oraz innych norm dopuszczalnego ryzyka w działalności Banku.

Bufor płynności składa się z:

- 1) części podstawowej, służącej ochronie przed krótkotrwałymi najcięższymi zjawiskami kryzysowymi, kiedy Bank musi natychmiast wygenerować płynność po przewidywalnej cenie i bez pogorszenia sytuacji na rynku (horyzont przeżycia do 7 dni),
- 2) części uzupełniającej, służącej ochronie przed mniej dotkliwymi, lecz dłużej utrzymującymi się zjawiskami (horyzont przeżycia do 30 dni).

Na dzień 31.12.2018r. Bank posiadał bufor płynności w kwocie 35 047 tys. zł.

Bank prowadzi działania w zakresie pozyskiwania finansowania poprzez stosowanie atrakcyjnego oprocentowania lokat terminowych oraz bogatą ofertę rachunków bankowych. Istotnym czynnikiem mającym wpływ na wzrost sprzedaży usług bankowych, w tym

depozytów są działania reklamowe. Bank prowadzi i będzie prowadził działania reklamowe poprzez kampanie reklamowe przygotowane wspólnie z Bankiem Zrzeszającym oraz reklamę opracowaną i zamawianą samodzielnie przez Bank.

Bank monitoruje płynność na każdy dzień roboczy. W cyklach miesięcznych sporządzane są raporty, których wyniki przedstawiane są Zarządowi. Informacje o narażeniu na ryzyko płynności są prezentowane Radzie Nadzorczej w cyklach kwartalnych. Półrocznie sporządzany jest raport z realizacji Polityki zarządzania ryzykiem płynności oraz testy warunków skrajnych. W cyklach rocznych przeprowadzana jest pogłębiona analiza płynności. Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem płynności przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych. Proces zarządzania ryzykiem płynności podlega badaniu i ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

2.3. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko negatywnego wpływu zmian stopy procentowej na aktualny i przyszły wynik finansowy Banku oraz jego kapitał, wynikające z wrażliwości stawek oprocentowania aktywów i pasywów Banku na zmianę rynkowych stóp procentowych.

Celem polityki zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest minimalizacja ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na wynik finansowy Banku, a w efekcie fundusze własne Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza Banku, która akceptuje poziom (profil) oraz apetyt na ryzyko stopy procentowej,
- 2) Zarząd Banku odpowiedzialny jest za zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
- 3) Główny Księgowy nadzoruje i analizuje operacje i stany na rachunkach Banku w aspekcie m.in. ryzyka stopy procentowej,
- 4) Zespół zarządzania ryzykami i analiz odpowiedzialny jest za monitorowanie i raportowanie ryzyka stopy procentowej dla Rady i Zarządu Banku oraz przygotowanie stosownych zmian w procedurach wewnętrznych Banku dotyczących zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
- 5) Zespół księgowo-rozliczeniowy dokonuje ewidencji księgowej i rozliczania transakcji, współpracuje z Głównym Księgowym i Zespołem zarządzania ryzykami i analiz w zakresie ewidencji księgowej pozycji bilansu mających wpływ na procesy zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
- 6) Komórka ds. zgodności i kontroli sprawuje kontrolę wewnętrzną,
- 7) Audyt wewnętrzny wykonywany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony.

W ramach ryzyka stopy procentowej, Bank wyróżnia następujące kategorie ryzyka:

- 1) ryzyko przeszacowania (ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania) - ryzyko niedopasowania terminów zmian oprocentowania aktywów odsetkowych i pasywów odsetkowych,
- 2) ryzyko bazowe - ryzyko wynika z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp

procentowych instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe, które to instrumenty mają jednocześnie te same okresy przeszacowania,

- 3) ryzyko opcji klienta - wynika z wpisanych w produkty bankowe opcji klienta, które mogą być zrealizowane w następstwie zmian stóp procentowych. Instrumenty zawierające opcje klienta są na ogół najbardziej typowe dla działalności bankowej, usytuowanej w portfelu bankowym i obejmują kredyty dające kredytobiorcy prawo spłaty przed terminem części lub całości kredytu oraz różnego typu depozyty, pozwalające deponentom wycofać środki w dowolnym momencie,
- 4) ryzyko krzywej dochodowości - polega na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi danego rynku lub indeksu, odnoszącymi się do różnych terminów przeszacowania.
- 5) ryzyko zmiany wartości ekonomicznej - polega na pomiarze wartości ekonomicznej bieżącej pozycji banku i ma na celu ocenę wrażliwości tej wartości na zmiany stóp procentowych założonych w teście. Metoda ta bada jak zaktualizowana wartość ekonomiczna wszystkich aktywów, pasywów oraz związanych ze stopą procentową instrumentów pozabilansowych, zmienia się wraz ze zmianą stop procentowych.

Najważniejszą część ryzyka stopy procentowej w Banku związana jest z ryzykiem przeszacowania oraz ryzykiem bazowym, gdyż według obserwacji historycznych, w największym stopniu wpływają one na poziom zmian wyniku odsetkowego.

Pomiar ryzyka przeszacowania oraz bazowego polega na:

- 1) porównaniu, metodą luki stopy procentowej, wielkości aktywów Banku przeszacowywanych w danym przedziale czasowym z wartością pasywów przeszacowywanych w tym samym przedziale czasowym, w podziale na poszczególne stopy referencyjne,
- 2) wyliczeniu zmian wyniku odsetkowego w przyjętych okresach, na podstawie założonych zmian stóp procentowych.

Ryzyko opcji klienta Bank bada na dwóch poziomach:

- 1) w ramach opracowywania nowych produktów lub zmian w już obowiązujących regulacjach, tak by uniknąć zawierania zobowiązań zbyt ryzykownych dla Banku,
- 2) poprzez analizę poziomu wykorzystywania opcji klienta, na podstawie zrywalności depozytów oraz spłat kredytów przed terminem umownym.

Ryzyko krzywej dochodowości występuje w sytuacji angażowania się Banku w instrumenty aktywne i pasywne z terminami przeszacowania powyżej 3 miesięcy.

Zarówno w zakresie ryzyka przeszacowania jak i bazowego Bank posiada dodatnią lukę niedopasowania. Na dzień 31.12.2018r. wysokość luki kształtowała się następująco:

Ryzyko przeszacowania:

Lp.	Przedział	Luka niedopasowania
1	A'vista	212
2	2-30 dni	54 065
3	1-3 m-cy	-3 296
4	3-6 m-cy	73
5	6-12 m-cy	1 097

6	Powyżej 12 m-cy	0
7	Razem	52 151

Ryzyko bazowe:

Luka netto	A'vista	2-30 dni	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12m-cy	Razem
Redyskonto weksli	0	8 065	0	0	0	8 065
Stawka WIBOR/WIBID 1M	0	18 021	0	0	0	18 021
Stopa referencyjna	0	6 604	0	0	0	6 604
Stawka WIBOR/WIBID 3M	0	79 067	0	0	0	79 067
Stawka WIBOR/WIBID 6M	0	-573	0	0	0	-573
Stopy własne Banku $\geq 0,5\%$	0	0	0	0	0	0
Stopy własne Banku $< 0,5\%$	0	0	0	0	0	0
Razem	0	111 184	0	0	0	111 184

Ze względu na dodatnią lukę niedopasowania Bank szczególnemu badaniu poddaje ryzyko stopy procentowej w przypadku spadku stóp procentowych.

Marża odsetkowa wyliczona wg struktury aktywów i pasywów na dzień 31.12.2018r. wynosi 3,50%.

W Banku przeprowadzane są testy warunków skrajnych w celu oszacowania zmian wyniku finansowego w przypadku spadku stóp o 0,35 p.p. (w przypadku ryzyka bazowego) oraz o 200 punktów bazowych (w przypadku ryzyka przeszacowania).

Ryzyko stopy procentowej	Zmiana stóp procentowych	Zmiana wyniku odsetkowego
Ryzyko przeszacowania	-2,00 p.p.	-835 tys. zł
Ryzyko bazowe	-0,35 p.p.	-375 tys. zł

W celu ograniczenia poziomu ryzyka, Bank przyjmuje wewnętrzne limity, wyznaczające dopuszczalny poziom ekspozycji na ryzyko stopy procentowej.

Na podstawie dokonywanego w cyklach miesięcznych pomiaru ryzyka stopy procentowej sporządzane są raporty, których wyniki przedstawiane są Zarządowi. Informacje o narażeniu na ryzyko stopy procentowej są prezentowane Radzie Nadzorczej w cyklach kwartalnych. Półrocznie sporządzany jest raport z realizacji Polityki zarządzania ryzykiem stopy procentowej. Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem stopy procentowej przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych. Proces zarządzania ryzykiem stopy procentowej podlega badaniu i ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

2.4. Ryzyko walutowe

Bank przeprowadza transakcje w następujących walutach wymiennalnych:

1. EUR,

2. USD,
3. CHF,
4. GBP.

Ryzyko walutowe to ryzyko niekorzystnych zmian kursów walut obcych w stosunku do złotego, prowadzących do powstania znacznych strat w przypadku otwartych pozycji w walutach obcych. Uwzględniając, że zmienność kursów walut związana jest z czynnikami niezależnymi od Banku, w ramach zarządzania ryzykiem walutowym zawierane są transakcje o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych, a pozycje walutowe kształtowane są w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymania wymogu kapitałowego.

Podstawowym celem ograniczenia ryzyka walutowego jest utrzymanie całkowitej pozycji walutowej w wysokości nie przekraczającej 2% funduszy własnych, tj. w wysokości niewiążącej się z koniecznością utrzymania minimalnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe jak również utrzymanie na wyznaczonym poziomie wszystkich limitów wewnętrznych.

Pozycja walutowa całkowita oraz pozycje walutowe indywidualne według stanu na dzień 31.12.2018r. utrzymywane były w wartościach granicznych nie generując podwyższonego ryzyka kursowego oraz w granicach niewiązących się z koniecznością utrzymania wymogu kapitałowego.

Na rynku walutowym, Bank przykładając szczególną uwagę do rozwoju operacji z klientami i prowadzi ciągle prace nad rozszerzeniem zakresu i udoskonaleniem oferty produktów i usług. Działania swoje opiera w szczególności na uelastycznieniu oferty produktowej, pozwalającej na lepsze zaspokojenie indywidualnych potrzeb klientów adekwatnie do sytuacji rynkowej.

W procesie zarządzania ryzykiem walutowym uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza Banku, która akceptuje poziom (profil) oraz apetyt na ryzyko walutowe,
- 2) Zarząd Banku odpowiedzialny za zarządzania ryzykiem walutowym,
- 3) Zespół zarządzania ryzykami i analiz odpowiedzialny za monitorowanie i raportowanie ryzyka walutowego dla Rady i Zarządu Banku oraz przygotowanie stosownych zmian w procedurach wewnętrznych Banku dotyczących zarządzania ryzykiem walutowym,
- 4) Zespół księgowo-rozliczeniowy dokonujący odpowiednich księgowania na rachunkach klientów operacji związanych z transferem środków za granicę oraz z zagranicy,
- 5) Komórka ds. zgodności i kontroli sprawujący kontrolę wewnętrzną,
- 6) Audyt wewnętrzny wykonywany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony.

Zespół zarządzania ryzykami i analiz monitoruje ryzyko walutowe w trybie dziennym. W cyklach miesięcznych sporządzane są raporty, których wyniki przedstawiane są Zarządowi. Informacje o narażeniu na ryzyko walutowe prezentowane są Radzie Nadzorczej w cyklach kwartalnych. Półrocznie sporządzany jest raport z realizacji Polityki zarządzania ryzykiem walutowym. Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem

walutowym przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych. Proces zarządzania ryzykiem walutowym podlega badaniu i ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

2.5. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne rozumiane jest jako możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmujące również ryzyko prawne. Ryzyko operacyjne obejmuje wszystkie istotne obszary działalności Banku, w tym produkty, procesy i systemy. Uwzględnia także czynniki wewnętrzne takie jak, struktura organizacyjna, specyfika działalności, użytkowane systemy informatyczne, specyfikę klientów, skargi klientów, jakość kadr i czynniki zewnętrzne, tj. otoczenie w którym Bank działa.

Straty operacyjne rozumiane są jako konsekwencje zdarzeń operacyjnych w postaci skutków finansowych związanych z danym zdarzeniem. Straty operacyjne dzielą się na:

- straty rzeczywiste (bezpośrednie) - tj. następstwa zdarzenia operacyjnego składające się z wszystkich realnie poniesionych kosztów,
- straty pośrednie - tj. straty, których Bank nie księguje w kosztach, ale najczęściej dotyczą utraconych przychodów lub innych korzyści albo dodatkowo poniesionych kosztów,
- straty potencjalne (straty brutto) - tj. wszystkie możliwe straty, które mogą zrealizować się w przypadku wystąpienia zdarzenia (rzeczywiste i pośrednie).

Celem strategicznym Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie ryzyka wystąpienia strat operacyjnych oraz dążenie do ich zminimalizowania. Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem operacyjnym, które obejmuje podstawowe kierunki działań, czyli tzw. cele pośrednie:

- 1) określenie podstawowych procesów niezbędnych do zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- 2) bieżące prowadzenie i analizowanie rejestru zdarzeń i strat z tytułu ryzyka operacyjnego,
- 3) opracowanie ogólnych zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasad identyfikacji, oceny, monitorowania, zabezpieczenia, transferu ryzyka operacyjnego,
- 4) zarządzania kadrami,
- 5) określenie docelowego profilu ryzyka operacyjnego, uwzględniającego skalę i profil ryzyka operacyjnego obciążającego Bank,
- 6) zdefiniowanie tolerancji/apetytu Banku na ryzyko operacyjne, w tym wartości progowe sum strat danej klasy zdarzeń w określonym horyzoncie czasowym oraz określone działania, które Bank będzie podejmował w przypadku przekroczenia tych wartości,
- 7) przyjęcie założeń do systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego.

Organizując proces zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank uwzględnia wymogi regulacyjne. Uchwały, a także rekomendacje Komisji Nadzoru Finansowego (w tym zwłaszcza Rekomendacja M) stanowią punkt wyjścia do przygotowania ram zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku i systemu kontroli. System zarządzania ryzykiem

operacyjnym tworzą akty normatywne opisujące ten system, struktura organizacyjna systemu, narzędzia informatyczne wspomagające realizację procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz informację o incydentach i zdarzeniach zaistniałych w tym obszarze.

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza Banku, która akceptuje poziom (profil) oraz apetyt na ryzyko operacyjne,
- 2) Zarząd Banku odpowiedzialny za zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- 3) Zespół zarządzania ryzykami i analiz odpowiedzialny za monitorowanie i raportowanie ryzyka operacyjnego dla Rady i Zarządu Banku oraz przygotowanie stosownych zmian w procedurach wewnętrznych Banku dotyczących zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- 4) Zespół rozwoju systemów bankowych i obsługi informatycznej odpowiedzialny za monitorowanie i koordynowanie bezpieczeństwa obszaru technologii informatycznej i bankowości elektronicznej w Banku, który dokonuje analiz ryzyka w tym obszarze,
- 5) Komórka ds. zgodności i kontroli sprawująca kontrolę wewnętrzną,
- 6) Audyt wewnętrzny wykonywany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony.

Narzędziami oceny ryzyka operacyjnego służącymi do monitorowania ryzyka stosowanymi przez Bank są kluczowe wskaźniki ryzyka KRI oraz mapa ryzyka operacyjnego, sporządzana na podstawie zarejestrowanych zdarzeń ryzyka operacyjnego. Bank przeprowadza analizy nowych produktów, które mogą wpłynąć na zmianę profilu ryzyka. Ponadto dokonuje oceny ryzyka związanego z powierzeniem czynności firmom zewnętrznym przed podjęciem decyzji o zawarciu umowy outsourcingowej oraz monitoruje jakość wykonywania umowy. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek nieprawidłowości lub zagrożeń podejmowane są działania mające na celu ich eliminację lub rezygnację z outsourcingu. Bank przygotowuje informację na temat bezpieczeństwa usług płatniczych. W Banku przeprowadza się testy warunków skrajnych z ryzyka operacyjnego na podstawie zgromadzonych danych o stratach oraz wpływie na poziom wymogu kapitałowego. Bank ogranicza pewne obszary ryzyka operacyjnego poprzez zapewnienie właściwych regulacji wewnętrznych i mechanizmów kontroli wewnętrznej, a także poprzez zastosowanie odpowiednich ubezpieczeń i poprzez wdrożenie właściwych planów utrzymania ciągłości działania i planów awaryjnych.

Poziom ekspozycji na ryzyko operacyjne ograniczony jest systemem limitów wewnętrznych, który podlega rocznej weryfikacji i obejmuje:

- 1) globalny limit strat na wysokość rocznych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego - ustalony w wysokości 60% wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne,
- 2) limity ryzyka operacyjnego wyrażone za pomocą KRI odnoszących się do:
 - a. transakcji (zrealizowane przelewy i operacje kasowe),
 - b. nowych umów (kredytowych, depozytowych, ROR, rachunków bieżących),
 - c. systemów (próby włamań do systemu, niedostępności bankomatów i serwerów oraz naruszeń bezpieczeństwa systemu teleinformatycznego),
 - d. pracowników (absencji kadr, błędnych księgowañ),
 - e. czynników zewnętrznych (oszustw zewnętrznych, szkód związanych z aktywami rzeczowymi),

- 3) kwartalnych limitów strat w poszczególnych kategoriach zdarzeń w stosunku do funduszy własnych.

Bank wyodrębnia następujące linie biznesowe, na podstawie art. 317 Rozporządzenia 575/2013 UE:

- 1) Bankowość detaliczna,
- 2) Bankowość komercyjna,
- 3) Płatności i rozliczenia.

Na podstawie macierzy bazylejskiej w 2018r. wszystkie zarejestrowane zdarzenia dotyczyły linii bankowość detaliczna oraz płatności i rozliczenia.

Na potrzeby zarządzania ryzykiem operacyjnym dokonywana jest w Banku cykliczna identyfikacja procesów. Bank posiada dokumentację wewnętrzną opisującą procesy oraz dokonuje ich inwentaryzacji i przypisania właścicieli procesów. Spośród procesów kluczowych wyznaczone są procesy krytyczne, które spowodują negatywne konsekwencje finansowe lub pozafinansowe po przerwaniu działania procesu na ponad 24 godziny oraz identyfikowane krytyczne zasoby, niezbędne do prawidłowego funkcjonowania procesów.

W 2018 roku wystąpiły zdarzenia z oszacowaną stratą potencjalną w tys. zł, w podziale na kategorie zdarzeń i linie biznesowe:

Kategoria zdarzeń	Straty rzeczywiste
1. Oszustwa wewnętrzne	0
2. Oszustwa zewnętrzne	0
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwa pracy	22
4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0
5. Szkody związane z aktywami rzeczowymi	10
6. Zakłócenia działalności banku i awaria systemów	1
7. Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	2

Na podstawie rejestru zdarzeń operacyjnych stwierdzono, że większość zdarzeń, które wystąpiły w 2018 roku uznaje się za nieistotne (ryzyko na poziomie akceptowalnym). Niewielka strata i niewielka częstość występowania tych zdarzeń nie stanowiła zagrożenia dla funkcjonowania Banku. Nie były konieczne dodatkowe środki ochrony ani dodatkowe działania monitorujące. W 2018 nie wystąpiły zdarzenia o wysokiej częstości i dotkliwości (ryzyko na poziomie krytycznym), wymagające podjęcia niezwłocznych dodatkowych środków ochrony lub rezygnacji z podejmowania ryzyka.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego według metody wskaźnika bazowego zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu 575/2013 UE na dzień 31.12.2018 roku został wyznaczony na poziomie 763 tys. zł. W 2018 roku nie odnotowano strat finansowych przekraczających bufor wymogu kapitałowego.

Pracownicy Banku zobowiązani są do dokonywania wpisu incydentów do rejestru w dniu, w którym zaistniały zdarzenia ryzyka operacyjnego. W cyklach kwartalnych sporządzane są

analizy ryzyka operacyjnego oraz zmian w systemie teleinformatycznym, których wyniki przedstawiane są Zarządowi. Informacje o narażeniu na ryzyko operacyjnym są prezentowane Radzie Nadzorczej w cyklach kwartalnych. Półrocznie sporządzany jest raport z realizacji Polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym, informacja o prowadzonych sprawach sądowych, sprawozdanie z wdrażania Instrukcji „prania brudnych pieniędzy”, raport z weryfikacji nadanych uprawnień i opracowanych profili uprawnień, raport z oceny zarządzania bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego oraz ciągłości działania. Rocznie sporządzana jest mapa ryzyka, samooceny ryzyka procesów, ocena pracowników, stosowania zasad ładu korporacyjnego, testy warunków skrajnych, analiza sytuacji podmiotów zewnętrznych i ocena realizacji umowy outsourcingowej, roczny raport z PSD2, symulacja efektów redukcji ryzyka operacyjnego wynikających z ubezpieczeń. Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem operacyjnym przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych. Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym podlega badaniu i ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

Na podstawie analizy występowania zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz poziomu wykorzystania limitów oceniono poziom ryzyka operacyjnego w Banku w 2018r. na akceptowalnym poziomie.

Dla wyznaczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego Bank stosuje metodę podstawowego wskaźnika (BIA).

Bank redukuje negatywne skutki zdarzeń operacyjnych stosując następujące działania zapobiegawcze: zabezpieczenie prawne wiarygodności Banku wynikające z umów z klientami i kontrahentami, ubezpieczenie na wypadek zdarzeń operacyjnych, zapewniające utrzymywanie ryzyka operacyjnego na poziomie nie zagrażającym bezpieczeństwu funkcjonowania Banku, szkolenia pracowników; plany utrzymania ciągłości działania na wypadek utraty ciągłości krytycznych procesów, niezbędnych do funkcjonowania Banku oraz zawierając umowy o wykonywanie czynności należących do zakresu działania Banku przez podmioty zewnętrzne o niskim poziomie ryzyka operacyjnego.

2.6. Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności to ryzyko rozumiane jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania.

Celem bezpośrednim zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku jest zapewnienie zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz z uwzględnieniem rekomendacji nadzorczych. Celem pośrednim jest ograniczenie występowania ryzyka prawnego oraz ryzyka operacyjnego, stanowiących podstawę występowania ryzyka braku zgodności.

Bank posiada sformalizowane zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności zawarte w Regulaminie funkcjonowania komórki do spraw zgodności w Banku Spółdzielczym w Izbicy oraz w Polityce zgodności.

Ryzyko braku zgodności występuje w Banku w ograniczonym zakresie z uwagi na wykorzystywanie regulacji wzorcowych opracowanych przez Bank Zrzeszający oraz

stosowanie wytycznych Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Bank działa na terenie kraju, w związku z tym nie jest zobowiązany do śledzenia zmian w przepisach innych krajów, a tylko w przepisach obowiązujących w Polsce (w tym w przepisach unijnych, które są implementowane wprost do przepisów krajowych).

W celu ograniczania ryzyka braku zgodności w Banku podejmowane są następujące działania:

1. Opracowanie, wdrożenie i przestrzeganie Regulaminu działania komórki do spraw zgodności, zawierającego procedury monitorowania i ograniczania ryzyka braku zgodności.
2. Przydzielenie zadań w zakresie analizy ryzyka braku zgodności odpowiednim komórkom organizacyjnym Banku.
3. Utworzenie niezależnej komórki do spraw zgodności.
4. Bieżące śledzenie zmian w regulacjach zewnętrznych i terminowe wprowadzanie zmian do regulacji wewnętrznych, w oparciu o wzorce Banku Zrzeszającego i wytyczne Spółdzielni SOZ.
5. Przeprowadzanie postępowań wyjaśniających w sprawie implementacji zmian przepisów zewnętrznych do procedur wewnętrznych Banku.
6. Współpraca z Bankiem Zrzeszającym i Spółdzielnią SOZ w zakresie dostosowania wewnętrznych regulacji do zmian przepisów zewnętrznych.
7. Współpraca z dostawcami systemów informatycznych.
8. Bieżąca aktualizacja regulacji wewnętrznych.
9. Zapewnienie wewnętrznej spójności regulacji obowiązujących w Banku poprzez prowadzenie testów zgodności w formie okresowych przeglądów procedur.
10. Przeprowadzanie okresowej weryfikacji przyjętych regulacji.
11. Prowadzenie i stała aktualizacja rejestru regulacji wewnętrznych, obowiązujących w Banku.
12. Zapewnienie sprawnego przepływu informacji o zmianach przepisów.
13. Szkolenia pracowników, ze szczególnym uwzględnieniem szkoleń pracowników komórki do spraw zgodności.
14. Stosowanie zapisów zawartych w Zasadach dobrej praktyki bankowej, opracowanych przez Związek Banków Polskich oraz w Kanonie dobrych praktyk rynku usług finansowych, a także w Zasadach Ładu Korporacyjnego opracowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego.
15. Kontrola przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku.
16. Okresowy audyt przyjętych rozwiązań.
17. Zapewnienie odpowiedniej wiedzy, doświadczenia oraz kwalifikacji kierującego oraz pracowników Komórki ds. zgodności. Kierujący komórką do spraw zgodności powinien mieć co najmniej 5 - letnie doświadczenie w pracy w banku oraz wykształcenie w kierunku bankowości lub prawnym, finansowym, kontroli wewnętrznej.
18. Sporządzanie mapy ryzyka braku zgodności.

W procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza Banku, która zatwierdza Politykę zgodności, sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności, otrzymuje sprawozdania i raporty

z przeprowadzanych audytów i kontroli wewnętrznej, co najmniej raz w roku ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank, zapewnia niezależność komórki do spraw zgodności,

2. Zarząd Banku odpowiedzialny jest za zarządzanie ryzykiem braku zgodności,
3. Zespół zarządzania ryzykami i analiz, sporządzający raporty ryzyka operacyjnego oraz skutków ryzyka braku zgodności dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku,
4. Wiceprezes Zarządu ds. zgodności i kontroli – komórka organizacyjna przeprowadzająca testy pionowe stosowania mechanizmów kontroli wewnętrznej przez pierwszą linię obrony (pierwszy poziom zarządzania) oraz odpowiedzialna za śledzenie zmian w przepisach zewnętrznych, monitorowanie i raportowanie ryzyka braku zgodności dla Rady i Zarządu Banku oraz przygotowanie stosownych zmian w procedurach wewnętrznych Banku dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności,
5. Kierownicy komórek organizacyjnych odpowiedzialni za zaznajamianie podległych pracowników z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi, stosowanie odpowiednich mechanizmów kontrolnych oraz monitorowanie stosowania mechanizmów kontroli wewnętrznej, zgodnie z zapisami matrycy funkcji kontroli,
6. Pion handlowy odpowiedzialny za weryfikację jakości dokumentacji zewnętrznej (obejmującej dokumenty opracowane przez Bank i przekazywane klientom, kontrahentom i osobom trzecim, np. wzory umów, schemat wyciągów bankowych, broszury reklamowe, informacje prasowe, informacje w witrynach internetowych,
7. Wszyscy pracownicy Banku, odpowiedzialni za przestrzeganie procedur wewnętrznych Banku oraz kontrolę bieżącą na zajmowanym stanowisku pracy. Pracownicy Banku są zobowiązani do udostępniania materiałów oraz przekazywania informacji niezbędnych do wykonywania zadań przez komórkę do spraw zgodności,
8. Audyt wewnętrzny wykonywany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w stosowaniu polityki zgodności, Zarząd Banku podejmuje środki naprawcze lub dyscyplinujące.

Komórka ds. zgodności dokonuje identyfikacji ryzyka braku zgodności obejmującego istotne zmiany w przepisach prawa, regulacji zewnętrznych i standardach rynkowych wchodzących w najbliższym czasie w życie. Identyfikacja wykazuje przepisy, których brak wdrożenia może skutkować ryzykiem inherentnym o wysokim poziomie. W zakresie identyfikacji dotyczącej analizy regulacji wewnętrznych i standardów rynkowych identyfikowane były nowe przepisy w zakresie istniejących przepisów ocena ryzyka hipotetycznego sporządzana jest w postaci mapy ryzyka braku zgodności. W zakresie oceny ryzyka historycznego, w tym zakresie stwierdzonych niezgodności (incydentów ryzyka braku zgodności) w sprawozdawanym okresie stwierdza się brak niezgodności skutkującym wysokim lub krytycznym poziomem ryzyka. Komórka ds. zgodności przeprowadza pionowe testy przestrzegania mechanizmów kontrolnych zgodnie z matrycą funkcji kontroli, obejmujące również testowanie mechanizmów ryzyka zgodności. Najważniejsze mechanizmy kontroli ryzyka braku zgodności obejmowały przeglądy zarządcze regulacji wewnętrznych, opiniowanie projektów produktów, przekazywanie informacji o zmianach przepisów. Za 2018 rok poziom ryzyka

braku zgodności oszacowano jako średnie (ryzyko banku inherentne) i niskie (ryzyko resztkowe).

Raportowanie ryzyka braku zgodności odbywa się w cyklach kwartalnych do Zarządu i Rady Nadzorczej. W okresach rocznych Rada Nadzorcza ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank, w oparciu o okresowe (w tym roczne) raporty komórki do spraw zgodności oraz informacje od Zarządu Banku.

2.7. Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe jest to ryzyko nieosiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia działalności w rywalizacji rynkowej. Ryzyko to obejmuje ryzyko strategiczne, ryzyko wyniku finansowego, ryzyko otoczenia ekonomicznego, ryzyko regulacyjne, ryzyko konkurencji.

Celem zarządzania ryzykiem biznesowym jest utrzymanie stałej, niewrażliwej na zmiany otoczenia pozycji rynkowej i ekonomicznej, poprzez właściwy proces zarządzania strategicznego, monitorowania otoczenia i postępów strategii, planowania i zarządzania wynikiem finansowym oraz pomiar wrażliwości Banku na zmianę czynników otoczenia i podejmowania działań mających na celu zmniejszenie wrażliwości Banku w przypadku stwierdzenia ekspozycji na zmianę poziomu ryzyka, wynikającą ze zmian sytuacji zewnętrznej.

Do czynników ryzyka biznesowego należą:

- 1) nieprawidłowy proces planowania wraz z późniejszym przenoszeniem planów na poziom operacyjny,
- 2) podejmowanie błędnych lub niekorzystnych decyzji biznesowych, ich wadliwa realizacja lub brak adaptacji podjętych wcześniej decyzji do zmieniających się czynników wewnętrznych i zewnętrznych,
- 3) zmiany przepisów powodujące konieczność zmiany sposobu prowadzenia działalności,
- 4) zmiana sytuacji gospodarczej powodujące trudności z planowaniem i późniejszą realizacją,
- 5) wzrastająca konkurencja innych banków.

W celu zmniejszenia zagrożeń płynących z narażenia na ryzyko biznesowe Bank prowadzi następujące działania:

- 1) wdraża efektywny system planowania finansowego/strategicznego oraz jego monitorowania,
- 2) monitoruje zmiany w prawie i dostosowuje do nich działalność Banku,
- 3) analizuje działania konkurencyjnych banków i umiejętnie na nie reaguje,
- 4) monitoruje zmiany otoczenia społeczno- gospodarczego Banku,
- 5) ocenia narażenie Banku na przyszłą wielkość ryzyka poprzez ocenę wyników testowania warunków skrajnych,
- 6) dokonuje oceny istotności ryzyka biznesowego i w razie konieczności alokuje odpowiednie fundusze własne na pokrycie istotnych strat z tytułu ryzyka,

- 7) zapewnia odpowiednie szkolenia dla kadry uczestniczącej w zarządzaniu ryzykiem biznesowym.

W procesie zarządzania ryzykiem biznesowym uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza Banku, która zatwierdza Strategię działania Banku, Plan finansowy oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania. Sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowanego ryzyka ze Strategią i Planem finansowym,
- 2) Zarząd Banku opracowuje Strategię działania Banku, zatwierdza Plan finansowy, odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, jest odpowiedzialny za opracowanie i wprowadzenie procedur z tego zakresu,
- 3) Główny Księgowy opracowuje Plan finansowy oraz monitoruje stopień jego wykonania, przekazuje Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku informacje z zakresu ryzyka biznesowego,
- 4) Zespół zarządzania ryzykami i analiz uczestniczy w opracowaniu Planu finansowego, przeprowadza testy warunków skrajnych odnoszących się do ryzyka biznesowego,
- 5) Komórka ds. zgodności i kontroli sprawuje kontrolę wewnętrzną,
- 6) Audyt wewnętrzny wykonywany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony.

Realizację podstawowych wielkości z planu finansowego (w tys. zł) na koniec 2018 roku przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Plan na 2018r	Wykonanie	Realizacja w %
1. Suma bilansowa	167 147	167 581	100,26%
2. Przychody z tytułu odsetek	7 560	7 990	99,95%
3. Koszty z tytułu odsetek	1 500	1 486	99,07%
4. Fundusze własne	14 453	14 850	102,75%
5. Przychody ogółem	9 686	10 060	103,86%
6. Koszty ogółem	7 586	7 990	105,33%
7. Wynik finansowy brutto	2 100	2 070	98,57%
8. Współczynnik kapitałowy w %	14,20	15,14	106,62%

Bank analizuje ryzyko biznesowe kwartalnie wraz z analizą planu finansowego. Bank dokonuje z minimum roczną częstotliwością (na etapie budowy planów finansowych) przeglądu otoczenia, w którym funkcjonuje, a także swojej pozycji rynkowej, w szczególności weryfikacji swojej pozycji konkurencyjnej, podstawowych zmian w strukturze rynku oraz strategii konkurowania innych podmiotów obecnych na rynku. Analizie podlegają także zmiany w otoczeniu regulacyjnym, polityce gospodarczej rządu i zmiany technologiczne pod kątem potencjalnego wpływu na ryzyko osiągnięcia celów strategicznych. Proces zarządzania ryzykiem biznesowym podlega badaniu i ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

2.8. Ryzyko kapitałowe

Ryzyko kapitałowe definiowane jest jako ryzyko niewłaściwej struktury posiadanych funduszy własnych w relacji do skali i rodzaju działalności lub ryzyko ewentualnych problemów Banku w pozyskaniu dodatkowego kapitału (funduszy), w szczególności gdy proces ten musi być przeprowadzony szybko lub w okresie niesprzyjających warunków rynkowych.

Celem zarządzania ryzykiem kapitałowym jest zwiększenie bezpieczeństwa prowadzonej działalności poprzez zapewnienie obecnie i w przyszłości właściwej ilości i jakości kapitałów adekwatnych do ryzyka prowadzonej działalności. Bank dąży do systematycznego wzrostu funduszy własnych, poprzez maksymalizację wyniku finansowego oraz jego przeznaczenie na zwiększenie funduszy własnych, co zapewnia bezpieczeństwo zgromadzonym depozytom, przy osiągnięciu odpowiedniego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Ryzyko kapitałowe jest zdeterminowane przez czynniki wewnętrzne takie jak polityka Banku w stosunku do jego aktywów i pasywów oraz czynniki zewnętrzne np. ustawodawstwo polskie i europejskie, rekomendacje KNF czy sytuację gospodarczą kraju.

Limity wewnętrzne dotyczące alokacji funduszy własnych na poszczególne ryzyka ustalone są na podstawie danych historycznych, planowanego rozwoju działalności oraz prognozy kształtowania się poziomu funduszy własnych.

W procesie zarządzania ryzykiem kapitałowym uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad adekwatnością kapitałową systemu zarządzania kapitałem w Banku,
- 2) Zarząd Banku odpowiedzialny jest za wdrożenie efektywnego systemu zarządzania kapitałem na poziomie adekwatnym do skali działalności Banku, poprzez przyjęcie i wdrożenie struktur, procedur i narzędzi niezbędnych do aktywnego zarządzania kapitałem,
- 3) Zespół zarządzania ryzykami i analiz dokonuje oceny adekwatności kapitałowej, dokonuje wyliczenia współczynnika kapitałowego,
- 4) Komórka ds. zgodności i kontroli sprawuje kontrolę wewnętrzną,
- 5) Audyt wewnętrzny wykonywany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony.

Analiza adekwatności kapitałowej przedkładana jest Zarządowi i Radzie Nadzorczej kwartalnie.

3. Fundusze własne (uznany kapitał)

3.1. Podstawowe informacje

Uznany kapitał stanowi źródło finansowania działalności Banku i jest gwarancją jego rozwoju. Bank posiada uznany kapitał odpowiadający wymogom nadzorczym oraz dostosowany do rozmiaru prowadzonej działalności tj. na poziomie zapewniającym stabilną sytuację ekonomiczną.

Bank Spółdzielczy w Izbicy ujawnia informacje dotyczące uznanego kapitału zgodnie z przepisami art. 492 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. oraz zgodnie z wymogami zawartymi w Rozporządzeniu

wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013r. ustanawiającemu wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (załącznik nr 6 do rozporządzenia nr 1423/2013).

Do uznanego kapitału zaliczono:

- 1) Kapitał TIER I, w tym kapitał podstawowy TIER I (CET I) oraz kapitał dodatkowy TIER I (AT I- na dzień 31.12.2018r. nie występował w Banku),
- 2) Kapitał TIER II.

Kapitał podstawowy TIER I obejmuje:

- a) wpłacony, uznany fundusz udziałowy - 359 tys. zł,
- b) kapitał rezerwowy odpowiednio fundusz zasobowy.
 - w wyniku dokonanego odpisu z zysku za 2017r. kapitał rezerwowy wzrósł o kwotę 1 385 tys. zł,
 - na dzień 31.12.2018r. kapitał rezerwowy wyniósł 12 533 tys. zł,
- c) fundusze ogólne ryzyka bankowego – 50 tys. zł,
- d) skumulowane inne całkowite dochody, w skład których wchodzi fundusz z aktualizacji rzeczowych aktywów trwałych, który na dzień 31.12.2018r. wyniósł 92 tys. zł.

Kapitał podstawowy TIER II obejmuje:

- a) zamortyzowaną (kwota amortyzacji 2 tys. zł) pożyczkę podporządkowaną spełniającą kryteria określone w art. 63 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. Stan na 31.12.2018r. wyniósł 1 998 tys. zł.

Pomniejszenia kapitału podstawowego TIER I:

- a) wartości niematerialne i prawne w wartości bilansowej, które na dzień 31.12.2018r. wyniosły – 181 tys. zł.

3.2. Struktura uznanego kapitału

Poniższe zestawienie przedstawia poziom poszczególnych pozycji uznanego kapitału Banku według stanu na dzień 31.12.2018 roku (w tys. zł)

UZNANY KAPITAŁ	14 850
KAPITAŁ TIER I	12 852
KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I	12 852
Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się jako kapitał podstawowy Tier I	0
Zyski zatrzymane	0
Zyski zatrzymane w poprzednich latach	0
Uznany zysk lub uznana strata	0
Zysk lub strata możliwe do przypisania właścicielom jednostki dominującej	1 566
(-) Część nieuznanego zysku z bieżącego okresu lub nieuznanego zysku rocznego	- 1 566
Skumulowane inne całkowite dochody	92
Kapitał rezerwowy	12 533
Fundusze ogólnego ryzyka bankowego	50

Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale podstawowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych	359
(-) Inne wartości niematerialne i prawne	- 181
(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	0
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	0
KAPITAŁ DODATKOWY TIER I	0,00
KAPITAŁ TIER II	1 998
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	2 000
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale Tier II oraz pożyczek podporządkowanych podlegających zasadzie praw nabytych	2

4. Adekwatność kapitałowa

4.1 Informacje ogólne

Bank Spółdzielczy w Izbicy dostosowuje wielkość uznanego kapitału do poziomu i rodzaju ryzyka, na jakie jest narażony oraz do charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności. W tym celu w Banku opracowano i wdrożono proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego, tzw. ICAAP.

Celem procesu szacowania kapitału wewnętrznego, jest ustalenie wielkości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka. Proces szacowania kapitału wewnętrznego opiera się na rzetelnych wynikach oceny ryzyka. Ocena adekwatności kapitałowej uwzględnia czynniki ilościowe, jak i jakościowe.

Bank tworzy minimalne wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka obliczane na podstawie Rozporządzenia UE, które obejmują:

- a) łączną ekspozycję na ryzyko kredytowe, wyliczaną metodą standardową pomnożoną przez 8%, zgodnie z zapisami Rozporządzenia 1423/2013 UE,
- b) wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego (rozumianego jako ryzyko walutowe), równe łącznej ekspozycji na ryzyko rynkowe,
- c) wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego – równy ekspozycji na ryzyko operacyjne, obliczanej metodą bazowego wskaźnika.

Następnie Bank ocenia, czy minimalny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko występujące w Banku i w przypadku uznania minimalnych wymogów kapitałowych za nie wystarczające, tworzy dodatkowe wymogi kapitałowe w oparciu o „Procedurę szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej”.

4.2. Wymóg z tytułu ryzyka kredytowego

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego został wyliczony z wykorzystaniem metody standardowej. Zgodnie z Rozporządzeniem CRR, Bank Spółdzielczy w Izbicy uwzględnia w obliczeniach łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko kredytowe współczynnik wsparcia MSP.

Współczynnik ten wynosi 0,7619 i stosowany jest wobec przedsiębiorstw i ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach.

Poniższa tabela przedstawia łączną kwotę ekspozycji według wyceny bilansowej wraz z ekwiwalentem pozabilansowym, bez uwzględniania skutków ograniczania ryzyka kredytowego na dzień 31.12.2018 w tys. zł wraz z wyliczonym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych kategorii ekspozycji.

Lp.	Kategoria ekspozycji	Pierwotna kwota ekspozycji	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem	Wymóg kapitałowy
1.	ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	4 532	0	0
2.	ekspozycje wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	12 399	2 480	198
3.	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	2 879	2 879	230
4.	ekspozycje wobec instytucji	29 914	0	0
5.	ekspozycje wobec przedsiębiorstw	1 163	1 163	71
6.	ekspozycje detaliczne	97 186	70 159	5 613
7.	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	12 161	4 222	338
8.	ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązań	843	1 240	99
9.	Ekspozycje kapitałowe	2 082	2 081	166
10.	inne ekspozycje	10 544	4 591	367
RAZEM		173 858	88 815	7 083

Wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe Banku na dzień 31.12.2018 wyniósł 7 083 tys. zł. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego stanowił 87,57% łącznego wymogu kapitałowego.

Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego wg wagi ryzyka (w tys. zł)

Waga ryzyka	Pierwotna kwota ekspozycji	Podział skorygowanej ekspozycji pozabilansowej przez współczynniki konwersji				Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem	Wymóg kapitałowy dla ryzyka kredytowego
		0%	20%	50%	100%		
0%	40 399	0	0	0	0	0	0
20%	12 399	0	0	0	0	2 480	198
35%	12 161			99		4 222	338
75%	97 186	0	841	278	0	70 159	5 613
100%	10 763	0	0	0	1 163	10 763	839
150%	795	0	0	0	0	1 192	95
250%	0	0	0	0	0	0	0
Razem	173 858	0	841	377	1 163	88 815	7 083

4.3. Pozostałe wymogi kapitałowe

Bank nie prowadzi działalności handlowej, co oznacza, że wylicza wymogi kapitałowe tylko dla portfela bankowego. Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, Bank Spółdzielczy w Izbicy, poza ryzykiem kredytowym opisanym powyżej, wylicza minimalne wymogi kapitałowe na:

- 1) ryzyko rynkowe (w Banku to tylko ryzyko walutowe), na które, na dzień 31 grudnia 2018r, wymóg nie wystąpił,
- 2) ryzyko operacyjne na 31.12.2018r. wartość wymogu równa 763 tys. zł.

Dodatkowe wymogi kapitałowe obejmują:

- 1) ryzyko płynności - wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka płynności rozumiany jest jako roczny dodatkowy koszt utrzymania wskaźnika aktywa płynne do aktywów ogółem na minimalnym wymagalnym poziomie, przy założeniu zaistnienia sytuacji szokowej. W celu wyliczenia wewnętrznego wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka płynności Bank dokonuje analizy sytuacji szokowej według dwóch scenariuszy:
 - a. scenariusza zakładającego nagły wpływ 30% depozytów pokryty posiadany przez bank aktywami płynnymi.
 - b. scenariusza obrazowanego przez dwukrotne zwiększenie wag wpływów środków w ramach wyliczania wskaźnika pokrycia wpływów netto.

Na dzień 31.12.2018r. wymóg z tego tytułu wyniósł 243tys. zł,

- 2) ryzyko stopy procentowej – wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka stopy procentowej wyznaczany jest na ryzyko przeszacowania i bazowe w wysokości stanowiącej nadwyżkę ponad 12% funduszy własnych przy założeniu zaistnienia sytuacji szokowej zakładającej zmianę oprocentowania o 200 punktów bazowych. W zakresie ryzyka krzywej dochodowości wymóg szacuje się jako stratę w skali 12 miesięcy z tytułu posiadania instrumentów finansowych w aktywach i pasywach z terminami przeszacowania powyżej 3 miesięcy, natomiast w zakresie ryzyka opcji klienta jako poziom spłaconych kredytów i zerwanych depozytów, przemnożony przez wskaźnik marży odsetkowej obliczony na datę analizy. Na dzień 31.12.2018r. wymóg w tym zakresie nie występował,
- 3) ryzyko koncentracji zaangażowań kredytowych - wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka koncentracji stanowi kwota przekroczenia przyjętych limitów wobec podmiotów z tej samej branży, koncentracji przyjętych form zabezpieczeń oraz w jednorodny instrument finansowy przemnożona przez 8%. Na dzień 31.12.2018r. wymóg w tym zakresie nie występował,
- 4) ryzyko koncentracji dużych zaangażowań - wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka koncentracji dużych zaangażowań stanowi kwota przekroczenia wewnętrznego limitu odnoszącego się do sumy dużych zaangażowań przemnożona przez 8%. Na dzień 31.12.2018r. wymóg w tym zakresie nie występował,
- 5) ryzyko wyniku finansowego (ryzyko biznesowe) - na dzień 31.12.2018r. wymóg w tym zakresie nie występował,
- 6) ryzyko kapitałowe - na dzień 31.12.2018r. wymóg w tym zakresie nie występował,

7) ryzyko braku zgodności - na dzień 31.12.2018r. wymóg w tym zakresie nie występował.

Szczegółowy opis metod stosowanych przez Bank w wyznaczaniu wymogów kapitałowych zawiera Procedura szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Izbicy.

Wymogi kapitałowe Banku na poszczególne rodzaje ryzyka według stanu na 31.12.2018r (w tys. zł)

Rodzaj ryzyka	Wymagany według Banku łączny kapitał wewnętrzny na zabezpieczenie ryzyka	Alokacja kapitału według minimalnych wymogów kapitałowych	Alokacja kapitału ponad minimalne wymogi kapitałowe
Ryzyko kredytowe	7 083,04	7 083,04	0,00
Ryzyko rynkowe	0,00	0,00	0,00
Ryzyko operacyjne	763,00	763,00	0,00
Pozostałe wymogi	0	0	-
Łączny kapitał wewnętrzny na ryzyka objęte wyznaczaniem minimalnego wymogu kapitałowego	7 846,04	7 846,04	0,00
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	0	-	0
koncentracji dużych zaangażowań	0	-	0
koncentracji w sektor gospodarki	0	-	0
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	0	-	0
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy	0	-	0
koncentracji geograficznej	0	-	0
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	0	-	0
Ryzyko płynności	242,62	-	242,62
Ryzyko wyniku finansowego	0	-	0
Ryzyko kapitałowe, z tego:	0	-	0
amortyzacja pozycji funduszy własnych	0	-	0
ryzyko koncentracji dużych udziałów	0	-	0
Pozostałe ryzyka, z tego:	0	-	0
ryzyko cyklu gospodarczego	0	-	0
ryzyko strategiczne	0	-	0
ryzyko utraty reputacji	0	-	0
ryzyko transferowe	0	-	0
ryzyko modeli	0	-	0
Kapitał wewnętrzny	8 089,00	7 846,04	242,62
Fundusze własne	14 850	-	-
Uznany kapitał	14 850	-	-
Kapitał podstawowy CET1	12 852	-	-
Kapitał Tier I	12 852	-	-
Nadwyżka (+) / niedobór (-) funduszy własnych	6 761	-	-
Łączny współczynnik kapitałowy [%]	15,14	-	-
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I [%]	13,10	-	-
Współczynnik kapitału Tier I [%]	13,10	-	-
Wskaźnik dźwigni finansowej [%]	7,56	-	-
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy [%]	14,69	-	-

5. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym

Na dzień 31.12.2018r. Bank Spółdzielczy w Izbicy posiadał zaangażowanie kapitałowe w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.:

1) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży nienotowane na giełdzie:

Akcje AA	133 tys. zł,
Akcje AC	50 tys. zł,
Akcje serii H	101 tys. zł,
Akcje serii I	176 tys. zł,
Akcje serii J	110 tys. zł,
Akcje serii L	100 tys. zł,
Akcje serii M	200 tys. zł,
Akcje serii O	100 tys. zł,
Akcje serii R	100 tys. zł,
Akcje serii T	200 tys. zł,
Akcje serii W	200 tys. zł,

2) Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności:

Obligacje zwykłe Banku BPS S.A.	827 tys. zł,
Obligacje podporządkowane Banku BPS S.A.	600 tys. zł,
Obligacje serii A	300 tys. zł.

6. Dźwignia finansowa

Bank Spółdzielczy w Izbicy kalkuluje wskaźnik dźwigni finansowej zgodnie z przepisami Rozporządzenia CRR. Wprowadzenie wskaźnika pokazującego relację pomiędzy kapitałem Tier I, a wartością ekspozycji bilansowych i pozabilansowych ma na celu ograniczenie nieadekwatnego w relacji do posiadanej bazy kapitałowej zadłużania się Banku.

Wartość wskaźnika dźwigni na dzień 31.12.2018r. zgodnie z wyliczeniem w okresie przejściowym wynosiła 7,56.

7. System kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne Banku i jest dostosowany do charakteru i profilu ryzyka i skali działalności Banku.

Kontrola wewnętrzna w Banku wykonywana jest w sposób niezależny, obiektywny i odpowiedzialny.

Celem systemu kontroli wewnętrznej Banku jest wspomaganie zarządzania Bankiem, realizacja wyznaczonych celów, w tym usprawnianie realizacji zadań Banku oraz zapewnienie bezpieczeństwa i stabilnego jego funkcjonowania, przyczyniające się w szczególności do zapewnienia:

1. skuteczności i efektywności działania Banku,
2. wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
3. przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
4. zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach):

1. pierwszą linię obrony (pierwszy poziom zarządzania) stanowi funkcja kontroli, która obejmuje komórki organizacyjne odpowiedzialne za podejmowanie ryzyka w trakcie działalności operacyjnej (weryfikacja bieżąca),
2. drugą linię obrony (drugi poziom zarządzania) stanowi funkcja zgodności, obejmuje komórki organizacyjne, uprawnione do przeprowadzania testowania pionowego: Komórkę ds. zgodności i kontroli, Zespół zarządzania ryzykami i analiz, Stanowisko monitoringu ekspozycji kredytowych i przeglądu zabezpieczeń, Analityka/ weryfikatora kredytowego, Inspektora Ochrony Danych (IOD),
3. trzecią linię obrony (trzeci poziom zarządzania) stanowi Audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia.

Do obowiązków Rady Nadzorczej należy:

1. nadzór nad wprowadzeniem systemu kontroli wewnętrznej,
2. monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od komórki do spraw zgodności oraz Zarządu Banku,
3. dokonywanie corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej,
4. nadzorowanie wykonywanie obowiązków przez Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności,
5. zatwierdzanie polityki zgodności Banku,
6. ocena stopienia efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku,
7. zapewnianie, aby kontrola wewnętrzna była sprawowana z zachowaniem zasad zapewniających unikanie konfliktów interesów.

Do obowiązków Zarządu Banku należy:

1. zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych, i stanowiskach organizacyjnych Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej,
2. podejmowanie działań mających na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z komórką do spraw zgodności oraz audytem wewnętrznym, a także dostępu pracownikom tych komórek do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych,
3. w przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące,
4. w ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych. Zarząd Banku odpowiada za opracowanie polityki zgodności,

zapewnienie jej przestrzegania i prezentowanie Radzie Nadzorczej raportów w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności.

Rada Nadzorcza dokonała rocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej za 2018r.

8. Polityka wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku

Celem wdrożenia Polityki wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Izbicy jest:

- 1) określenie zasad ustalania stałych i zmiennych składników wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Izbicy, zwanym dalej „Bankiem”, wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 6.03.2017r.,
- 2) wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą skłonność do ryzyka,
- 3) wspieranie realizacji strategii działalności oraz ograniczanie konfliktu interesów.

W Banku nie powołano komitetu ds. wynagrodzeń ze względu na skalę prowadzonej działalności oraz nie korzystano z konsultanta zewnętrznego przy ustaleniu polityki w zakresie wynagrodzeń.

Zgodnie z przyjętą „Polityką wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Izbicy”, zostali zidentyfikowani pracownicy o których mowa w art. 9ca ust. 1 ustawy - Prawo bankowe, zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do kryteriów jakościowych. Z uwagi na rozmiar prowadzonej działalności, Bank nie brał pod uwagę kryteriów ilościowych, o których mowa w art. 4 niniejszego Rozporządzenia, uzasadniając tym samym brak stanowisk, które spełniałyby którykolwiek z kryteriów. Przedmiotowa Polityka określa zasady wynagradzania i wypłaty wynagrodzeń dla osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku (zwanymi dalej stanowiskami istotnymi).

Do stanowisk istotnych w Banku zalicza się:

- 1) Członków Rady Nadzorczej,
- 2) Członków Zarządu,
- 3) Głównego Księgowego,
- 4) Kierowników Oddziałów, posiadających pełnomocnictwa do podejmowania decyzji kredytowych,
- 5) Kierownika rozwoju systemów bankowych i obsługi informatycznej,
- 6) Pracowników Zespołu Zarządzania ryzykami i analiz,
- 7) Komórkę ds. zgodności i kontroli,
- 8) Analityka/ weryfikatora kredytowego,
- 9) Stanowisko monitoringu ekspozycji kredytowych i przeglądu zabezpieczeń.

Rada Nadzorcza ma przyznane przez Zgromadzenie Przedstawicieli wyłącznie wynagrodzenie stałe. Wysokość wynagrodzenia zasadniczego dla Członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza. Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla pracowników ustala Zarząd.

Do zmiennych składników wynagradzania zalicza się premie uznaniową oraz nagrodę. Zarząd przyznaje i wypłaca premię uznaniową pracownikom za wzorowe wypełnianie swoich obowiązków, przejawianie inicjatywy w pracy i podnoszenie jej jakości, przyczyniającym się do sprawnego i efektywnego wykonywania zadań Banku. Premia uznaniowa wypłacana jest w okresach kwartalnych i może stanowić maksymalnie 100% stałej części wynagrodzenia.

W Banku nie przyznaje się premii uznaniowej pracownikom zajmującym stanowiska istotne, o których mowa w §24 Rozporządzenia Ministra Finansów oraz w uchwale 604/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE).

Nagroda ma charakter uznaniowy, nie zależy od wypracowanego wyniku Banku, a o jej przyznaniu i wysokości decyduje pracodawca. Pracownik nabywa prawo do nagrody w momencie gdy zostanie podjęta decyzja o jej przyznaniu. Nagrodę dla pracowników przyznaje Zarząd, natomiast dla Członków Zarządu Rada Nadzorcza.

W 2018 roku w Banku żadna z osób nie otrzymała wynagrodzenia:

- 1) w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym,
- 2) w wysokości w przedziale między 1 mln EUR, a 5 mln EUR,
- 3) w wysokości wyższej niż 5 mln EUR.

Sporządził: Frączek Patryk, Joanna Laszuk
Izbica dn. 09.07.2019r.

Oświadczenie Zarządu Banku

Zarząd Banku Spółdzielczego w Izbicy niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w „Informacji dotyczącej adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Izbicy podlegające ujawnieniom według stanu na dzień 31.12.2018r.” są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Stanowisko:	Imię i nazwisko	Podpis
Prezes Zarządu	Marcin Wojewoda	
Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych	Agnieszka Wołoch	
Wiceprezes Zarządu ds. handlowych	Paweł Zieliński	
Wiceprezes Zarządu ds. zgodności i kontroli	Teresa Zych	